

Viranhaltijapäätös
Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymä
Ympäristönsuojelu
Vapaudenkatu 8 B (III-kerros) 98100 Kemijärvi

18.5.2022

Y/75/2021

PÄÄTÖS MAA-AINESLAIN 4 §:N MUKAISESTA MAA-AINESTEN OTTAMISLUPAHAKEMUKSESTA, RUUHIOJAN SORA-ALUE, SALLA

HAKEMUS

Luvan hakija

Hakija: Napapiirin Kuljetus Oy
Yhteyshenkilö: Aimo Rytilahti
Osoite: Marttiinintie 10, 96300 Rovaniemi
Puhelinnumero: 0400 613 785
Sähköposti: aimo.rytilahti@napapiirinkuljetus.fi
Liike- ja yhteisötunnus: 0195373-5

LUVANHAKEMISEN PERUSTE

Maa-aineslain (555/1981) mukaiseen maa-ainesten ottamiseen on saatava maa-aineslupa (MAL 4 §).

HAKEMUS JA OTTAMISSUUNNITELMA

Kiinteistötiedot ja ottamisalueen sijainti

Kunta: Salla
Kiinteistö, ja alue jota päätös koskee: Suosora 732-409-57-5
Ruuhihijoki SR II 732-409-96-3
Ruuhihijoki sora-alue

Napapiirin Kuljetus Oy hakee lupaa maa-ainesten ottamiseen Sallassa sijaitsevalle Ruuhiojan sora-alueelle alueelle kiinteistöille 732-409-57-5 ja 732-409-96-3. Alueelta on tarkoitus ottaa maa-aineksia 150 000 k-m³ 10 vuoden aikana.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee lupaa aloittaa maa-ainesten ottaminen ennen kuin lupaa koskeva päätös on lainvoimainen.

TOIMINTA (HAKIJAN ILMOITUKSEN MUKAAN)

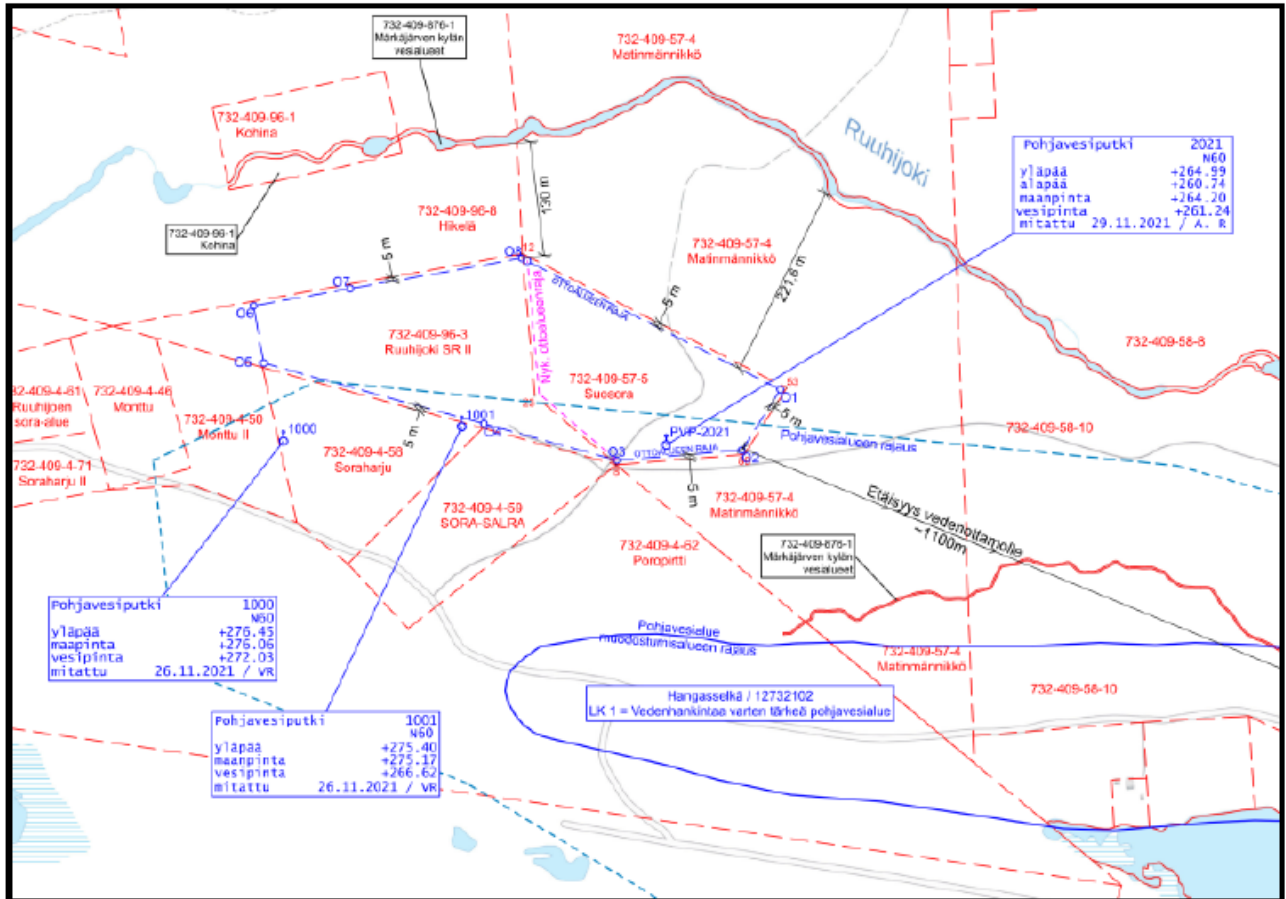
Hanketiedot

Ruuhiojan soranottoalue sijaitsee Sallan kunnassa, Sallatunturin kylässä, Hangasjärven luoteispuolella Ruuhenkankaantien varrella noin 3 km etäisyydellä Hautajärventiestä (ST 950). Sallan kunnan keskustaajama sijoittuu noin 10 km pohjoiseen ottoalueelta katsottuna.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee maa-aines lupaa tilojen Suosora / RN:o 732-409-57-5 ja Ruuhijoki SR II / 732-409-96-3 alueilla sijoittuvalle Ruuhiojan sora alueelle maa-ainesten ottoon. Suunniteltu kokonaisottomäärä

on 150 000 m³ kymmenen (10) vuoden ajalle, vuosittaisen ottomäärän arvioidaan olevan keskimäärin 15 000 m³ ja enintään 25 000 m³. Alueelta saatavat maa ainekset ovat sora ja hiekka, jotka käytettäisiin lähialueiden tarpeisiin. Tarvittaessa maa -ainesta voidaan käsitellä seulomalla ja murskaamalla, murskaustoimintaa on kuitenkin vähäisesti ja alle 50 vrk luvan voimassaolo aikana. Murskaaminen tapahtuisi Hangasselän 1lk:n pohjavesialueen (12732102) ulkopuolella.

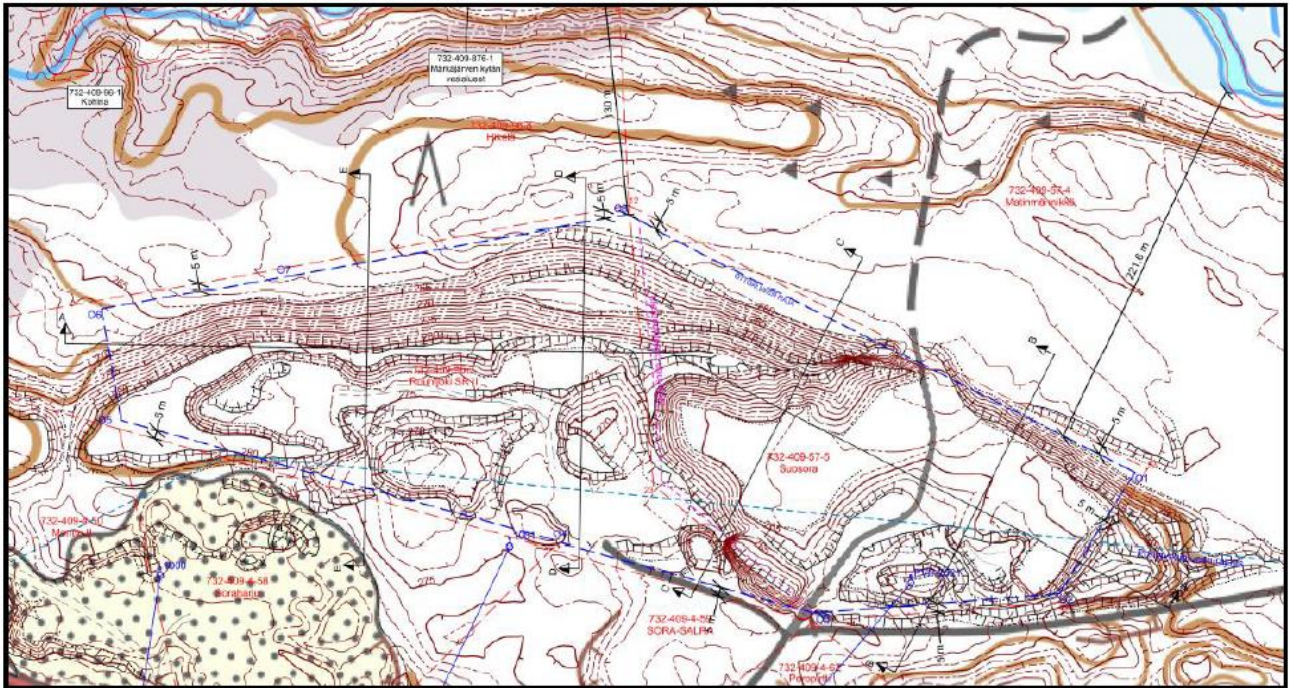
Sallan kunnan on myöntänyt 01.03.2012 Napapiirin Kuljetus Oy:lle maa ainesluvan tilalle Suosora / RN:o 732-409-57-5. Tilan Ruuhijoki SR II / 732-409-96-3 alueella on Destian maa aineslupa, joka on myös voimassa 31.12.2021 saakka.

Kuva 1: Ruuhiojan ottoalueen sijainti ja suojaetäisyyksiä

Alueen nykytila

Alueelle on sijoitettu aiemminkin maa-ainesten ottotoimintaa ja tällä hetkellä tilojen Suosora ja Ruuhijoki II alueilla on molemmissa voimassa olevat maa-ainesten ottoluvat, jotka on päättymässä 31.12.2021. Samalle alueelle on myönnetty myös muille toimijoille maa-aineslupia.

Kuva 2: Ote alueen nykytilanteen kartasta

Maastomuodoiltaan alue on tyypillinen soranottoalue, jossa on havaittavissa kaksi toisiaan lähellä olevaa ottoaluetta, alueiden välisen lyhyen maakannaksen leveys vaihtelee jaon keskimäärin noin 20-40m. Alueen ulkopuolisella alueella kasvaa harvaa mäntyvaltaista metsää. Maa-ainesalueiden pohjois-koillispuolella on suoaluetta ja Ruuhijoki virtaa alueen koillispuolella noin 220 m etäisyydellä ja pohjoispuolella noin 130 m etäisyydellä ottoalueesta.

Ottoalueen koordinaatit ovat seuraavat:

ETRS TM35 FIN N = 7405420 ja E = 575095

ETRS-GK29 N = 7407385 ja E = 29487025

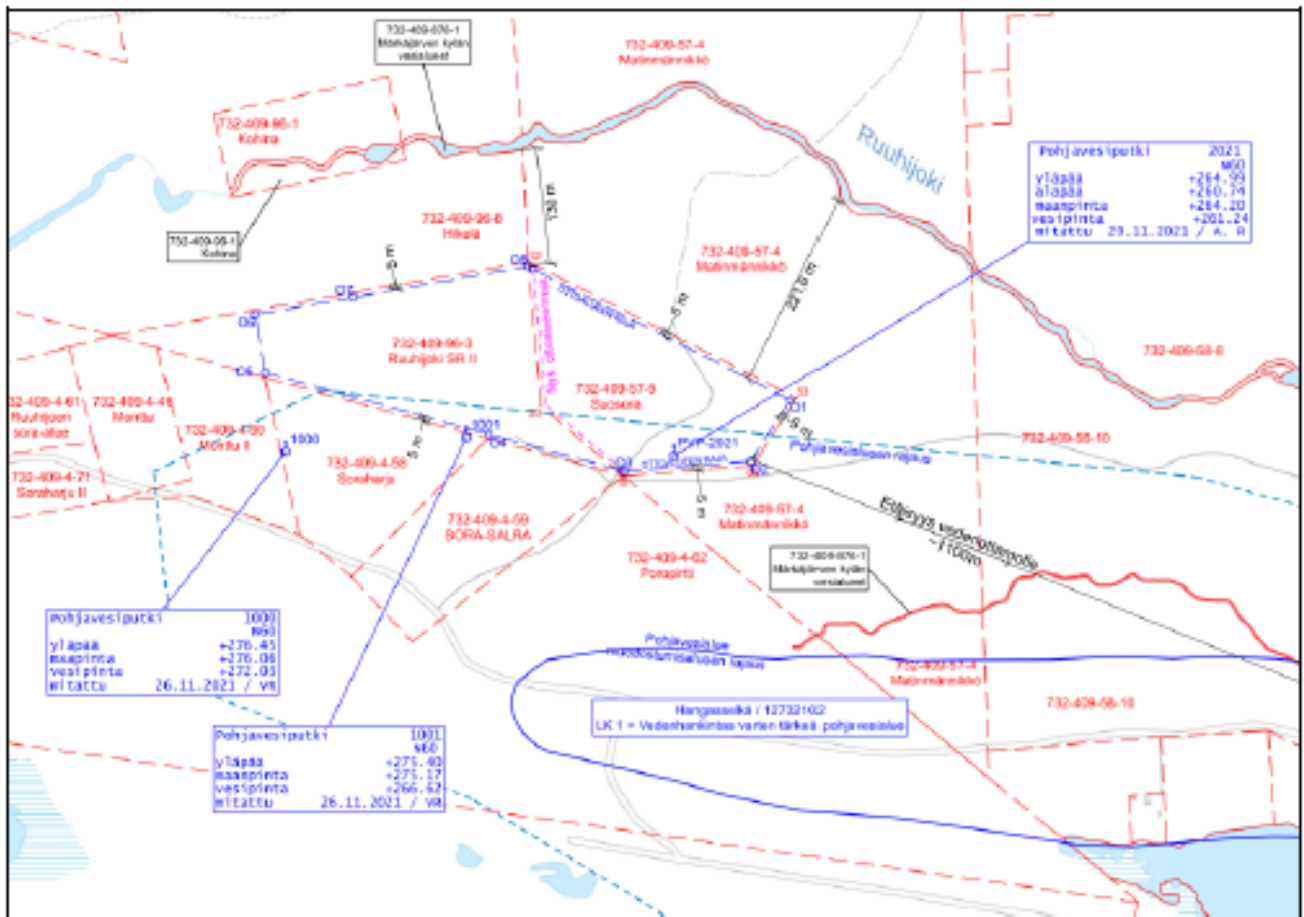
Pohjavesialue

Ottoalue sijoittuu osittain Hangasselän pohjavesialueelle, pohjavesialueen tunnus 12732102, jonka luokitus on 1eli vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue. Pohjavesialueella on Sallatunturin vedenottamo.

Pohjavesialueen hydrogeologinen kuvaus:

(lähde: SYKE, ELY-keskukset / Hertta -ympäristötietopalvelu, 1.6.2021)

"Hangasselkä on luode -kaakkosuuntainen pitkittäisharju. harjun luoteispäässä aines on karkeaa ja kivistä pintaosistaan, kaakkoispäässä pintaosan materiaali muuttuu hienoksi hiekaksi. Hangasjärven pinnan ja harjun vastakkaisella puolella olevan suon pinnan välillä on korkeuseroa 20 m. Järvestä imeytyy harjuun vettä ja purkautuu isoina lähteinä suon puolelle. Järven lounaispuolella oleva maasto viettää järveen päin, joten pohjavettä virtaa tältä suunnalta huomattavasti laajemmalla alueella järveen, kuin mitä reuna -alueen raja osoittaa. Pa. pohjavedenvirtaus on harjun pituussuunnassa."

Kuva 3: Pohjavesialueen tiedot ja pohjavesiputket

Pohjaveden suojakerrospaksuus vaihtelee 2-4m välillä siten, että se on Hangasselän pohjavesialueen kohdalla +4m ja sen ulkopuolella vähintään 2-4 m. Pohjaveden pintatason mallinnus on tehty pohjavesiputkista tehtyjen pohjaveden pintatason mittausten perusteella. Pohjaveden pintatason seuranta suoritetaan alueen pohjavesiputkista 4kertaa vuodessa ja pohjaveden laatua tarvittaessa.

Luonnonolosuhteet ja maankäyttö

Ottoalueelta kaakkoon sijoittuu Hangasjärvi, lähimmillään noin 550metäisyydelle. Lähin muinaismuisto on ottoalueesta kaakkoon Hangasjärven rannan läheisyydessä noin 1.3 km etäisyydellä.

Ruuhiojan sora-alueelta länteen sijoittuvat Kalliojärven kallioiden noin 2.3 km etäisyydelle ja Aatsinki-Onkamon Natura-alue noin 3.3 km etäisyydelle itään.

Ottoalueen välittömässä läheisyydessä ei ole vakituiseen asumiseen tai loma-asumiseen käytettyä rakennusta tai erityisen häiriintyviä kohteita, kuten sairaalaa, päiväkotia, hoito- tai oppilaitosta. Lähin loma-asutus on ottoalueeltakaakkoonnoin 575 m etäisyydellä.

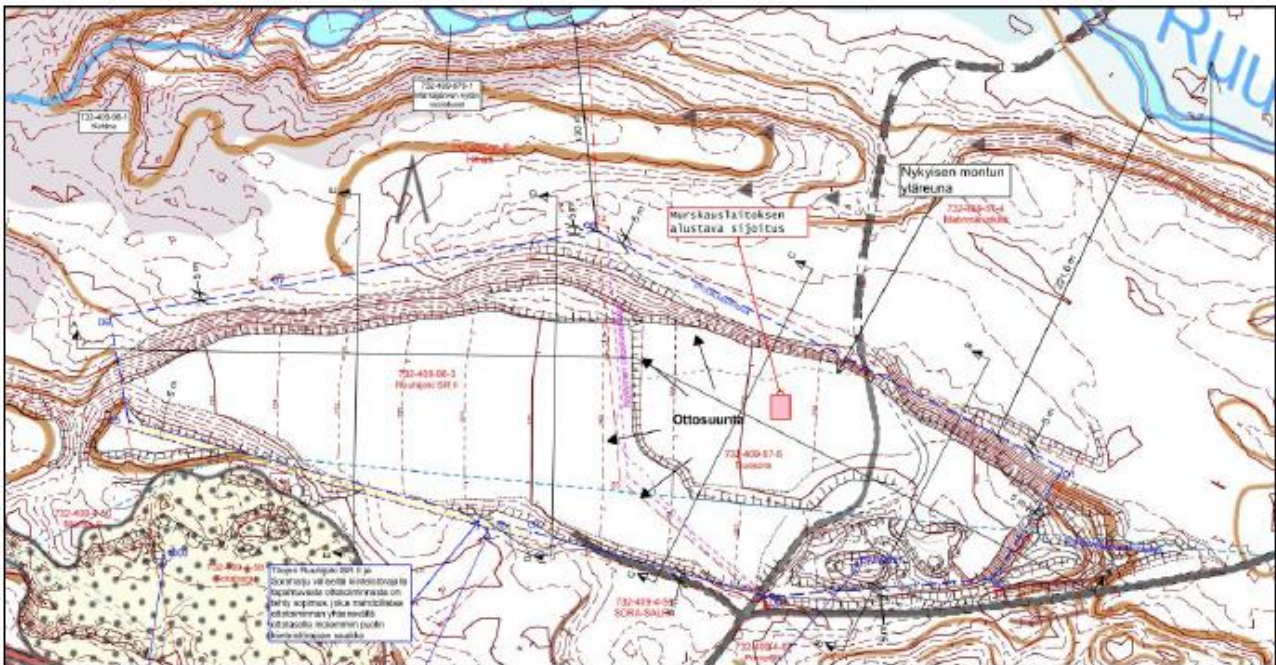
Maa-ainesten ottoalue ei ole asemakaavoitetulla alueella ja voimassa olevassa Sallatunturin osayleiskaavassa alue on merkittykaavamerkinnällä EO, maa-aineistenottoalue sekä Itä-Lapin maakuntakaavassa ottoalue on merkitty kaavamerkinnällä M, maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alueella ei ole muita hakijan tiedossa olevia rajoituksia eikä toimenpidekieltoja, jotka voisivat olla maa-ainesten ottamisen esteenä.

Suunnitellut ottamistoimenpiteet

Maa-ainesten ottoa suoritetaan suunnitelmaportissa osoitetulla alueella, ottosuuntanuolien mukaisesti ja poikkileikkauksissa esitettyyn ottotasoon. Alin ottotaso on +263.00 (N60). Pohjaveden suojakerrospaksuus vaihtelee 2-4 m välillä siten, että se on Hangasselän pohjavesialueen kohdalla +4 m ja sen ulkopuolella vähintään 2-4 m. Pohjaveden pintatason mallinnus on tehty pohjavesiputkista tehtyjen pohjavedenpintatason mitausten perusteella.

Ruuhjoen sora-alueella on maa-ainesten ottotoimintaa useilla eri toimijoilla ja Napapiirin Kuljetus Oy:n nykyisen montun kohdalla on tarvetta lähinnä maisemointiin liittyvissä tehtävissä jaottamistoiminta alkaisi tilojen Suosora/RN:o 732-409-57-5–Ruuhijoki SR II / 732-409-96-3 välisen kiinteistörajan tuntumasta ja ottotoiminta etenisi länteen. Tilojen Soraharju ja Ruuhijoki SR II välisellä kiinteistörajalla tapahtuvasta ottotoiminnasta on tehty sopimus, jossa sovitaan, että ottotoiminta toteutetaan yhtenevällä ottotasolla yli kiinteistörajan. Tällöin kiinteistörajalle ei jäisi maaharjannetta.

Kuva 4: Ote suunnitelmaportista

Ottoalueen rajaus on tehty aikaisemman ottoaluerajauksen mukaisesti. Maa-ainesten ottaminen kohdistuu lähinnä alueen keski-länsiosaan. Ottotoiminnan eteneminen on riippuvainen maa-ainesten kysynnästä.

Maa-aineksia jalostetaan tarvittaessa sekä murskaamalla, että seulomalla. Alueella murskattaisiin ainoastaan Ruuhiojanmaa-ainesalueelta peräisin olevia maa-aineksia.

Maa-ainesten irrottaminen tapahtuu pääasiassa luiskaamalla 1:3 kaltevuuteen, jonka jälkeen irrotettu maa-aines siirretään varastokasoihin joko jalostettavaksi tai suoraan hyödynnettäväksi. Ottoalueen maisemointia suoritetaan ottotoiminnan aikana tarvittaessa ja mikäli se on mahdollista suorittaa ottotoimintaa liikaa haittaamatta.

Maa-ainesten murskaamiseen käytetään esimerkiksi kolmivaiheista murskauslaitosta (tyyppi AA 105), johon maa-ainekset syötetään joko pyöräkuormaajan tai kaivinkoneen avulla. Ylisuuret kivet tarvittaessa rikotaan ennen murskausta esim. hydraulisella iskuvasaralla varustetulla kaivinkoneella. Valmis soramurske lajitellaan

seulomalla ja valmiit maa-ainestuotteet siirretään varastoitavaksi maa-ainesalueen pohjalle tuote lajeittain. Murskausta arvioidaan olevan alueella vähäisesti, alle 50 vrk luvan voimassaolo aikana.

Murskauslaitos on tyypiltään siirrettävä ja sen on sijoitettuna alueelle ainoastaan murskaustöiden tuotantojakson ajaksi. Murskauslaitos sijoitetaan ottoalueella siten, että se on pohjavesialueen ulkopuolella. Murskaustöiden tuotantojaksojen määrä vaihtelee vuosittain maa-ainesten kysynnän mukaan ja yhden tuotantojaksonpituus on keskimäärin 2-5vuorokautta. Tuotantojaksoja arvioidaan olevan vuosittain 0-1 kpl. Kaikkina toimintavuosina ei välttämättä ole tarvetta murskaamiselle.

Liikennejärjestelyt ja turvallisuus

Maa-ainesten siirtoihin käytetään Ruuhenkankaantietä (yksityistie), Hangasjärventietä sekä yleisiä tieyhteyksiä.

Ottotoiminnan aikana kiinnitetään huomiota työturvallisuuteen. Jyrkät rintuukset merkitään maastoon esimerkiksi lippusiimalla tai aitaamalla alue tarkoitukseen sopivalla aidalla. Alueen toiminnasta vastaamaan nimitetään vastuuhenkilö, jonka yhteystiedot (ja tietovastuuhenkilön vaihtumisesta) ilmoitetaan tämän luvan valvontaviranomaiselle. Vastuuhenkilö huolehtii mm. alueen käytöstä valvonnasta ja lupamääräysten noudattamisesta.

Toimet ympäristövaikutusten vähentämiseksi

Alueella noudatetaan lupaviranomaisen antamia ohjeita ja määräyksiä.

Ottaminen suoritetaan siten, että vaikutukset ympäröivään luontoon ja maisemakuvaan ovat mahdollisimman vähäisiä, eikä toiminnasta aiheudu ympäristölle vaaraa eikä kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Alueella harjoitetaan murskaustoimintaa vähäisesti, alle 50 vrk luvan voimassaoloaikana, murskauksen tarve riippuu maa-ainestuotteiden kysynnästä. Murskauslaitoksen yhteyteen varataan riittävästi sekä öljynimeytysmateriaalia että alkusammutuskalustoa onnettomuustilanteiden varalle. Murskauslaitos sijoitetaan pohjavesialueen ulkopuolelle.

Alueella ei suoriteta työkoneiden huoltoja tai pesuja, ainoastaan pienet ja kaikkein välttämättömimmät huoltotoimenpiteet ovat mahdollisia. Välttämättömillä huoltotoimenpiteillä tarkoitetaan sellaisia pieniä huoltotoimenpiteitä, jotka ovat ennalta-arvaamattomia ja odottamattomia mutta luonteeltaan lievähköjä vikatilanteita, jonka vuoksi on toteutettava huoltotoimenpide niiden syntypaikalla ja -hetkellä välittömästi. Tällöinkin käytetään työkoneen alla maaperän ja pohjaveden suojaamiseksi maaperästä eristävää alustaa kuten öljynimeytysmattoa tai muuta vastaavaa alustaa.

Kun maa-ainesten ottotoiminta päättyy, ottoalue siistitään sekä maisemoidaan, jonka jälkeen se palautetaan alkuperäiseen käyttöön.

Maisemointi ja alueen jälkikäyttö

Ruuhijoen sora-alueella on maa-ainesten ottotoimintaa useilla eri toimijoilla. Maisemoinnin ja alueen jälkikäytön tavoitteena on, että ottoalueenlopputilanne maisemoinnin jälkeen olisi mahdollisimman monimuotoinen ja ympäröivään maisemaan mahdollisimman hyvin sopiva kokonaisuus.

Alueen maisemointia tehdään myös mahdollisuuksien mukaan ottotoiminnan aikana. Ottamistoiminnan aikana muodostuneet luiskat muotoillaan kaltevuuteen 1:3 ja taitekohdat pyöristetään luontoon sopiviksi. Ottoalueen tiivistyneet kulkutiet möyhennetään kuohkeiksi ja alueen pohjatasoa muotoillaan siten, että se ei ole tasainen kenttä.

Maaston muotoiluun käytetään alueelta saatavia maa-aineksia ja varastoituja pintamaita. Pintamaita käytetään myös alueen verhoiluun sekä alueenpohjalla kasvualustana. Kasvualustaa rakennettaessa tulee huomioida, että se on tulevalle kasvustolle riittävän paksu ja kasvulle suotuisa. Paraslopputulos saavutetaan, jos alueelta kuoritut pintamaat voidaan levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessään. Hyvin toteutettuna maisemoinnin toimenpiteet turvaavat myös pohjaveden muodostumisolosuhteet ja suojaavat sitä likaantumiselta.

Tilojen 732-409-4-58/ Soraharju ja 732-409-96-3/ Ruuhijoki SR II välisellä kiinteistörajalla tapahtuvasta ottotoiminnasta on tehty sopimus, jossa sovitaan, että ottotoiminta toteutetaan yhtenevällä ottotasolla yli kiinteistörajan. Tällöin kiinteistörajalle ei jäisi maaharjannetta ja tämän alueen maastomuodot olisivat yhtenevällä tasolla molemmin puolin kiinteistörajaa. Mikäli ottotoiminta ei ulotu kiinteistörajaan saakka, tämän alueen maisemointi (luiskaus ja mahdollinen muotoilu) toteutetaan samoin periaattein kuin muillakin ottoalueen rajoilla.

Mikäli alue ei metsity luonnollisesti, voidaan alueelle istuttaa alueelle ominaisten puulajien taimia, kuten mäntyä. Sopiva taimitiheys on 2500 taimia hehtaarilla.

Koska alueella olevia irrotettavissa maa-aineksia on vielä runsaasti, on todennäköistä, että tämän luvan päättyessä haetaan uutta maa-aineslupaa.

Jätehuolto

Ylijäämä maat/kaivannaisjäte tai maisemointiin kelpaamattomat maat hävitetään asian mukaisesti kaatopaikalle. Toiminnasta on laadittu kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma.

Alueella syntyvät jätteet lajitellaan ja hyödynnettäväksi kelpaavat jätteet toimitetaan kierrätykseen ja kierrätykseen kelpaamattomat jätteet toimitetaan Sallaan Lapecon ECOasemalle.

Mahdollisten pientenhuoltotoimenpiteiden vaaralliset jätteet toimitetaan niin pian kuin mahdollista vaarallisten jätteiden vastaanottoon Sallaan Lapecon ECOasemalle.

ASIAN KÄSITTELY

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 13.12.2021 (Y/75/2021). Hakemusta on täydennetty 7.2., 9.2. ja 1.2.2022.

Asiansaisten kuuleminen ja lausuntopyynnöt

Hakemuksen vireillä olosta on kuulutettu Sallan kunnan ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon (kunnan ympäristönsuojeluviranomainen) verkkosivuilla 11.2.2022 - 18.3.2022. Asiakirjat ovat olleet nähtävillä Sallan kunnanviraston teknisessä toimistossa ja Koillis-Lapin ympäristöterveydenhuollon verkkosivuilla kuulutusaikana.

Asianosaisina kuultiin naapurikiinteistöjen omistajia (9 kappaletta) sekä Sallan Aluelämpö Oy:n vesi- ja viemärlaitosta.

Hakemuksesta on pyydetty Lapin ELY-keskuksen ja Sallan kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunnot.

Muistutukset, mielipiteet, lausunnot ja vastineet

Sallan Aluelämpö Oy:n vesi- ja viemärlaitos jätti hakemuksesta seuraavan muistutuksen (7.3.2022):

Lausunto Napapiirin Kuljetus Oy:n maa-aineslupahakemuksesta Sallassa Sallatunturin kylässä sijaitsevalle Ruuhiojan soranottoalueelle kiinteistöille Suosora 732-409-57-5 ja Ruuhioja SR II 732-409-96-3.

Napapiirin Kuljetus Oy hakee maa-aineslupaa tilojen 732-409-57-5 ja 732-409-96-3 alueille sijoittuvalle sora-alueelle soran ja hiekan ottoon. Ottoalue sijaitsee Sallan kunnassa, Sallatunturin kylässä, Hangasjärven luoteispuolella Ruuhenkankaantien varrella, noin 3 km etäisyydellä Hautajärventiestä ja osittain Hangasselän I-luokan pohjavesialueella.

Lupahakemusalueella on ollut aikaisempaa maa-ainestenottoa. Tilojen 732-409-57-5 ja 732-409-96-3 alueille myönnettyt maa-ainesluvut päättyivät 31.12.2021.

Ottamislupaa haetaan kymmenen vuoden ajalle 150 000 m³ ottomäärälle. Vuosittaisen ottomäärän arvioidaan olevan keskimäärin 15 000 m³ ja enintään 25 000 m³. Otettava kiviaines käytetään lähialueiden tarpeisiin. Hakemuksen mukaan maa-ainesta voidaan tarvittaessa käsitellä seulomalla ja murskaamalla, murskaustoimintaa arvioidaan kuitenkin olevan vähäisesti ja alle 50 vrk luvan voimassaoloaikana. Murskaaminen tapahtuisi Hangasselän pohjavesialueen ulkopuolella. Alueella murskattaisiin ainoastaan Ruuhiojan maa-ainesalueelta peräisin olevia maa-aineksia.

Hakemuksessa kerrotaan, että alin ottotaso on +263.00 (N60) ja pohjaveden suojakerrospaksuus vaihtelee 2-4 metrin välillä siten, että se on Hangasselän pohjavesialueen kohdalla +4 metriä ja sen ulkopuolella vähintään 2-4 m. Pohjaveden pintatason mallinnus on tehty pohjavesiputkista tehtyjen pohjaveden pintatason mittausten perusteella.

Lausunto:

Sallan Aluelämpö Oy vastaa talousveden hankinnasta ja jakelusta Sallan kunnan alueella. Hangasselän I-luokan pohjavesialueella sijaitsee Sallan Aluelämpö Oy:n Sallatunturin vedenottamo. Sallatunturin vedenottamolla on kaksi siiviläputkikaivoa. Kaivo 1 sijaitsee noin 1400 metrin ja kaivo 2000 metrin etäisyydellä kaakkoon maa-ainestenottoalueesta. Sallatunturin vedenottamolta otettu vesimäärä vaihtelee sen mukaan, onko sesonki vai hiljainen aika. Sesonkina kulutus nousee yli 200 m³ vuorokaudessa, kun taas hiljaisena aikana kulutus on noin 20 m³ vuorokaudessa. Keskimäärin Sallatunturin vedenjakelualueen vuorokausikulutus on 75 m³.

Sallatunturin vedenottamo ja näin ollen myös Hangasselän pohjavesialue ovat talousvedenhankinnan kannalta Sallan Aluelämpö Oy:lle erittäin tärkeitä ja pohjavesialueelle sijoitettujen riskitoimintojen kanssa tulee olla erityisen varovainen ja luvittaminen tulee hoitaa siten, että pohjaveden pilaantumisen vaara on mahdollisimman pieni. Sallatunturin vedenjakelualueen

vesi tulee pääasiassa Sallatunturin vedenottamosta, joten Hangasselän pohjavesialueen pilaantuaessa korvaavan veden löytäminen voi olla haasteellista.

Alueella on ollut aikaisempaa maa-ainestenottotoimintaa. Vedenjakelun kannalta alue on tärkeä eikä ole suositeltavaa, että alueelta otetaan enää enempää maa-aineksia. Hakemuksessa kuvattu 2-4 metrin ja pohjavesialueella +4 metrin suunniteltu suojakerros on hyvin ohut.

Hakemuksessa ei ole mainittu pohjaveden tarkkailusta muuta kuin, että pohjaveden tasoa seurataan neljä kertaa vuodessa alueella olevista pohjavesiputkista ja tarvittaessa seurataan pohjaveden laatua. Sallan Aluelämpö Oy vastustaa maa-ainestenottoluvan myöntämistä. Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, lupapäätöksessä tulee asettaa lupamääräykset, joilla pyritään pohjaveden hyvän laadun turvaamiseen. Luvassa tulee määrittää, mistä tarkkailunäytteet otetaan, kuinka usein tarkkailua suoritetaan ja mitä parametrejä vedestä tulee analysoida. Pohjaveden tarkkailutulokset tulee toimittaa tiedoksi myös vesihuoltolaitokselle heti tulosten valmistuttua, jotta tieto pohjaveden laadusta ja mahdollisista muutoksista tavoittaa talousveden jakelusta vastaavan tahon mahdollisimman pian.

Hakemuksessa on kerrottu, että murskaukseen käytetty murskauslaitos on tyypiltään siirrettävä ja sen on sijoitettuna alueelle ainoastaan murskaustöiden tuotantojakson ajaksi. Murskauslaitos sijoitetaan pohjavesialueen ulkopuolelle. Sallan Aluelämpö Oy vastustaa maa-ainestenottoluvan myöntämistä, mutta mikäli maa-ainestenottolupa myönnetään, murskausalue on suojattava kunnolla. Vaikka murskaus ei tapahdu pohjavesialueella, tankkaus- ja vuototilanteet voivat silti aiheuttaa riskin maaperän ja pohjaveden pilaantumiselle.

Sallan Aluelämpö Oy vastustaa maa-ainestenottoluvan myöntämistä Napapiirin Kuljetus Oy:lle. Mikäli lupa kuitenkin myönnetään, Sallan Aluelämpö Oy edellyttää, että maa-ainestenottoluvassa huomioidaan tässä lausunnossa esille tuodut seikat pohjaveden tarkkailusta ja pohjaveden suojelusta. Lisäksi Sallan Aluelämpö Oy edellyttää, että mahdollisista häiriö- ja poikkeustilanteista ilmoitetaan vesihuoltolaitokselle hyvissä ajoin, jotta niihin pystytään reagoimaan mahdollisimman pian.

Sallan kunnan terveydensuojeluviranomainen on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (18.3.2022):

Sallan kunnan ympäristösuojeluviranomaisen lausuntopyyntö 11.2.2022/ maa-ainelupahakemus/ Napapiirin kuljetus Oy, Ruuhiojan soranottoalue, kiinteistöt 732-409-57-5 ja 732-409-96-3

Lupahakija hakee maa-ainesten ottolupaa 150 000 m³ ottomäärälle 10 vuoden ottoajalle. Ottoalue sijoittuu Hangasselän I-luokan pohjavesialueelle. Hakijan mukaan alueelta saatavat maa-ainekset ovat sora ja hiekka. Tarvittaessa maa-ainesta myös murskataan. Murskaustoiminta on lupahakijan mukaan vähäistä ja alle 50 vrk luvan voimassaolo aikana. Murskaaminen tapahtuisi Hangasselän I-luokan pohjavesialueen ulkopuolella.

Lupaharkinnassa Sallan kunnan terveydensuojeluviranomainen pyytää ottamaan huomioon, että maa-aineksen ottoalue sijaitsee I-luokan pohjavesialueella, jossa sijaitsee yhdyskunnan vedenoton kannalta tärkeä Sallatunturin vedenottamo. Ottosuunnitelman mukaan ottoa tulee olemaan myös pohjavesialueella. Murskaustoiminta on suunniteltu sijoitettavan

pohjavesialueen ulkopuolelle, mutta kyseiseltä alueelta pohjaveden virtaussuunta on todennäköisesti pohjavesialueelle päin. Suunnitellut toiminnot aiheuttavat mahdollisen riskin pohjaveden ja talousveden laadulle. Mikäli lupaharkinnassa päädytään luvan myöntämisen kannalle, tulee lupaehtoissa erityisesti huomioida pohjaveden riittävät suojelutoimenpiteet niin toiminnan aikana kuin toiminnan jälkeenkin (esimerkiksi riittävät suojakerrospaksuudet, jälkihoito). Maa-ainesten otto ja murskaustoiminta tulee järjestää siten, että pohjaveden laatu ja saatavuus ei vaarannu. Lupamääräyksissä tulee edellyttää riittävän kattavaa ja säännöllistä pohjaveden pinnan ja pohjaveden laadun seuranta.

Toiminta-alueen lähialueella ei ole häiriintyviä kohteita (esim. vakituista tai loma-asutusta), jotka saattaisivat kärsiä melu- tai pölyhaitoista.

Toiminnasta mahdollisesti syntyvien jätteiden säilyttäminen, kerääminen, kuljettaminen ja käsittely on tehtävä siten, ettei niistä aiheudu terveyshaittaa.

Lapin ELY-keskus on antanut hakemuksesta seuraavan lausunnon (18.3.2022):

Hakemus

Napapiirin Kuljetus Oy hakee lupaa hiekan ja soran ottamiselle noin 8,07 hehtaarin kokoiselta alueelta Sallan Sallatunturin kylässä sijaitsevalle Ruuhiojan sora-alueelle, tiloille 732-409-57-5 (Suosora) ja 732-409-96-3 (Ruuhijoki SR II). Lupaa haetaan 150 000 m³:n suuruiselle ottomäärälle kymmeneksi (10) vuodeksi. Lisäksi haetaan lupaa aloittaa ottamistoiminta muutoksenhausta huolimatta (MAL 21 §).

Hakemuksen mukaan suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu osittain Hangasselän pohjavesialueelle (I luokka, vedenhankintaa varten tärkeä pohjavesialue), jolla on aikaisemminkin ollut maa-ainesten ottotoimintaa. Nyt haettavalla alueella viimeisimmät maa-ainestenottoluvat ovat päättyneet 31.12.2021. Suunnitelman mukaisesti otto ulotetaan alueella tasolle +263,00 metriä (N60). Ottosyvyys vaihtelee välillä 0-18 metriä. Ottosuunnitelman mukaan vanhan ottoalueen kohdalla kyse olisi lähinnä maisemointiotosta ja varsinainen ottamistoiminta alkaisi tilojen 732-409-57-5 ja 732-409-96-3 välisen kiinteistörajan tuntumasta edeten länteen päin.

Lupahakemuksessa pohjaveden ylimmäksi pinnankorkeudeksi alueella on ilmoitettu +155,60 m ja lupahakemukseen liitetyissä kartoissa kiinteistöllä 732-409-57-5 olevassa pohjaveden havaintoputkessa (pvp 2021) tasolla +261,24 m (N60, mitattu 29.11.2021). Hakemuksen mukaan alimman ottotason ja ylimmän pohjaveden pinnankorkeuden välille jää 2-4 metrin suojakerrospaksuus siten, että pohjavesialueella se on 4 metriä ja sen ulkopuolella vähintään 2-4 metriä.

Hakemuksen mukaan maa-ainesta voidaan tarvittaessa käsitellä seulomalla ja murskaamalla. Murskaustoimintaa on kuitenkin vähäisesti ja alle 50 päivää luvan voimassa olon aikana. Murskaustoiminta sijoittuu suunnitelma-alueelle, mutta pohjavesialueen ulkopuolelle. Murskaulaitos on siirrettävä. Toiminta on yleensä kausittaista kiviaineksen kysynnästä riippuen. Murskeen tuotanto tapahtuu jaksoittain, yleensä korkeintaan yksi murskauskerta vuodessa tai harvemmin. Toimintajaksojen pituudeksi arvioidaan 2-5 vuorokautta kerrallaan.

Hakemuksessa esitetään, että kaivualueen luiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3. Maisemoinnissa käytetään alueelta saatavia maa-aineksia ja alueelta kuorittuja pintamaita, jotka on ottamistoiminnan alussa kerätty suunnitelma-alueen reunoille. Maisemointia pyritään tekemään mahdollisuuksien mukaan jo ottotoiminnan aikana.

Pohjavesialue ja arvokas harjualue

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu soranottamisalue sijoittuu Hangasselän (12732102) vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle (I luokka). Pohjavesialueella sijaitsee n. 1,1 kilometrin etäisyydellä suunnitelma-alueesta Sallan Aluelämpö Oy:n Kirkonkylän vesilaitoksen käytössä oleva Sallatunturin pohjavedenottamo. Lisäksi pohjavesialueella on n. 200 m etäisyydellä suunnitelma-alueesta tutkittu vedenottamopaikka, UP840, jossa pohjavedenpinta on vuonna 2009 ollut n. tasolla +254,50 m ja maanpinta tasolla +255,50 m. Ottamistoiminta on tarkoitus sijoittaa pohjavesialueen luoteisosaan, mutta kuitenkin pohjaveden varsinaisen muodostumisalueen ulkopuolelle. Suunniteltu ottamistoiminta laajentaa jo olemassa olevia ottoalueita. Pohjaveden pinnankorkeusmittausten perusteella pohjavesi virtaa suunnitelma-alueelta kohti tutkittua vedenottamon paikkaa.

Hangasselkä on luode-kaakkosuuntainen harju. Harjun luoteispäässä aines on karkeaa ja kivistä pintaosistaan, kaakkoispäässä pintaosan materiaali muuttuu hienoksi hiekaksi. Hangasjärven pinnan ja harjun vastakkaisella puolella olevan suon pinnan välillä on korkeuseroa 20 m. Järvestä imeytyy harjuun vettä ja pohjavettä purkautuu isoina lähteinä suon puolelle. Järven lounaispuolella oleva maasto viettää järveen päin, joten pohjavettä virtaa tältä suunnalta huomattavasti laajemmalla alueella järveen, kuin mitä reuna-alueen rajaus osoittaa. Pääasiassa pohjaveden virtaussuunta on kuitenkin harjun pituussuunnassa.

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu Hangasharjun arvokkaalle harjualueelle. Harjualueen rajaus on tarkistettu Lapin Pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamishankkeen (Poski) 2. vaiheen yhteydessä (2020). Inventoinnin mukaan alueella on maisemakuvallisia arvoja sekä geologisia ja biologisia luonnonesiintymiä. Muodostuma liittyy tunturi- ja vaaramaisemiin ja Hangasjärven vesimaisema reunustaa harjuselänteen lounaispuolta. Harjualue erottuu selvästi ympäristöstään. Alueella on merkittäviä erityisiä luonnonesiintymiä ja luonnomaiseman kauneusarvoja. Alue on geologisesti ja maisemallisesti merkittävä.

Pohjavesialueelle sijoittuu lisäksi luonnontilaisia lähteitä. Pohjavesialueella on vuonna 2020 tehty lähdeinventointi, jonka perusteella lähteet ovat luonnontilaisia. Lähteiden pohjavesivaikutteisuutta ilmentävään lajistoon kuuluvat mm. purolähdesammal ja hetehiirensammal.

Kaavatilanne

Lapin ELY-keskus toteaa, että suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuu 2.10.2009 voimaan tulleen Sallatunturin osayleiskaava alueelle. Voimassa olevassa osayleiskaavassa ottoalue on osoitettu maa-ainesten ottoalueeksi (EO) ja maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi (MU), jolla on erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta. Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu osittain osayleiskaavassa osoitetulle pohjavesialueelle (pv). Kaavamääräyksen mukaan alue on tärkeä (I) tai

vedenhankintaan soveltuva (II) pohjavesialue. Alueella ei saa suorittaa sellaisia toimenpiteitä, jotka voivat aiheuttaa pohjaveden pilaantumista ja / tai jotka voivat vaikuttaa haitallisesti pohjaveden laatuun ja määrään.

Luonnonsuojelu

Lapin ELY-keskus toteaa, ettei maa-ainesten ottamiseen suunnitellulla alueella ole tiedossa olevia luonnonsuojeluasetuksen (160/1997) 20-23 §:n liitteen 3 (a) koko maassa rauhoitettujen kasvilajien esiintymiä, liitteen 4 uhanalaisten lajien ja erityisesti suojeltavien lajien havaintopaikkoja (VNp 521/2021 liite 4), luontodirektiivin (92/43/ETY) liitteen II a ja IV a eläinlajien tai II b ja IV b kasvilajien havaintopaikkoja eikä suurten petolintujen pesäreviirejä (24.1.2022 laji.fi, Lajitietokeskus).

Sovellettava lainsäädäntö ja ohjeistus

Ympäristönsuojelulain pohjaveden pilaamiskielto (YSL 17 §) kieltää pohjaveden pilaamisen ja laadun vaarantamisen. Ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttava toiminta on mahdollisuuksien mukaan sijoitettava siten, ettei toiminnasta aiheudu pilaantumista tai sen vaaraa ja että pilaantumista voidaan ehkäistä.

Maa-aineslain 3 §:n mukaan aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu muun muassa tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa. Maa-ainesten ottamista koskevassa lupaharkinnassa ja lupaehdoissa otetaan huomioon myös maa-aineslain 3 §:n ympäristöperusteiset rajoitukset muun muassa kauniin maisemakuvan, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien turmelemisesta taikka ne lain 3 §:ssä mainitut muut ehdot, joilla pyritään estämään huomattavat tai laajalle ulottuvat vahingolliset vaikutukset asutukselle tai ympäristölle.

Ympäristöministeriön oppaan Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön (Ympäristöministeriön julkaisu, 2020:24) mukaan soran ottamisalueen sijoittuminen pohjavesialueelle edellyttää riittäviä suojakerrospaksuuksia pohjaveden pinnan yläpuolelle.

Edellytykset maa-ainesten otolle

Suunniteltu ottamistoiminta sijoittuu vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle ja arvokkaalle harjualueelle. Suunniteltu soranotto toiminta sijoittuisi varsinaisen harjumuodostuman reunaosaan, olemassa olevan ottoalueen yhteyteen. Suunniteltu ottoalue sijaitsee n. 1,1 kilometrin etäisyydellä pohjavesialueella olevasta vedenottamosta ja n. 200 metrin etäisyydellä tutkitusta vedenottamon paikasta. Ottamistoiminta sijoittuu pohjavesialueella sijaitsevalta osaltaan osittain tutkitun vedenottamopaikan arvioidulle lähisuojavyöhykkeelle. Lapin ELY-keskus huomauttaa, että tutkitulle vedenottamopaikalle arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä suojakerrospaksuuden tulee olla kuusi (6) metriä, ja alueella voidaan tehdä vain soranoton lopettamiseen ja alueen maisemointiin tähtäävää ottotoimintaa.

Maa-aineslupahakemuksessa ei ole huomioitu toiminnan sijoittumisesta arvokkaalle harjualueelle. ELY-keskus kuitenkin katsoo, että maa-ainesten oton lopettamiseen ja alueen jälkihoitoon tähtäävä toiminta voi alueella olla mahdollista. Ottamistoiminnan sijoittumisessa

vedenhankintaa varten tärkeälle pohjavesialueelle, jossa on käytössä oleva vedenottamo sekä tutkittu vedenottamon paikka, tulee huomioida ensisijaisesti vedenoton turvaaminen.

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten oton lopettamiseen tähtäävällä ottamistoiminnalla voitaisiin välttää maa-aineslain 3 §:n vastaisia vaikutuksia. Lapin ELY-keskus arvioi, että maa-ainesten ottaminen hakemuksen tarkoittamalla alueella voi olla mahdollista ilman, että siitä ennalta arvioiden aiheutuu ympäristölle maa-aineslain tai vesilain tarkoittamia haittoja. Lupaharkinnan yhteydessä on kuitenkin otettava huomioon seuraavat asiat:

Ottamistoiminta

Toiminnassa tulee huolehtia siitä, ettei maaperään ja pohjaveteen pääse missään tilanteessa polttoainepäästöjä. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle.

Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua, eikä pohjavesialueelle tule varastoida muualta tuotua kiviainesta, kuten kalliomursketta. Pohjavesialueella ei myöskään tule säilyttää poltto- ja voiteluaineita, eikä koneita tule huoltaa tai tankata ottamisalueella. Alueella ei myöskään tule säilyttää työkoneita. Lapin ELY-keskus myös muistuttaa, että kaikkien jätevesien imeyttäminen maaperään on luokitellulla pohjavesialueella kielletty.

Suojakerrospaksuudet

ELY-keskus huomauttaa, että lupahakemuksessa ilmoitetun ylimmän pohjaveden pinnankorkeuden ja ottosuunnitelmapaketoissa esitettyjen pinnankorkeuksien välillä on ristiriita. Hakemuksessa ilmoitetaan korkeus +155,60 m ja ottosuunnitelmapaketoissa pohjaveden pinnankorkeus suunnitelma-alueella ja sen viereisillä kiinteistöillä olevissa putkissa on ollut välillä +261,24 - +272,03 metriä (N60). Alimmaksi ottotasoksi on suunniteltu tasoa +263 metriä ja pohjaveden pinnantaso on mallinnettu suunnitelmapiirustuksiin. Lisäksi ELY-keskus huomauttaa, että ilmakuvatarkastelussa kiinteistön 732-409-96-3 eteläosassa näyttäisi olevan mahdollinen pohjavesilammikko.

Hakemuksen mukaan ottotoiminta on suunniteltu järjestettävän niin, että pohjavesialueelle sijoittuvalla osalla suojakerrospaksuus on neljä metriä ja pohjavesialueen ulkopuoleisella osalla kaksi metriä.

Hakemusasiakirjojen perusteella nyt haetulla alueella on yksi pohjaveden havaintoputki (putki 2021, pohjavesialueen puolella kiinteistöllä 732-409-57-5, jossa pohjaveden pinnankorkeus on ollut +261,24 metriä). Muut pohjaveden havaintoputket ja mittaustiedot perustuvat naapuri-kiinteistöjen tietoihin. **ELY-keskus katsoo, että nyt haetulla ottoalueella tulee olla havaintoputki myös kiinteistön 732-409-96-3 puolella, jotta voidaan varmistua pohjaveden pinnan päälle jätettävistä suojakerrospaksuuksista.**

Lupaa ei tule myöntää, ennen kuin pohjaveden todellinen pinnankorkeus on alueella selvitetty ja suunnitelmapiirustukset päivitetty. Suunnitelmapiirroksissa esitetystä alimmassa ottotasossa tulee huomioida arvioitu lähisuojavajöhyke (esitetty lausunnon karttaliitteessä). Pohjaveden pinnantason tunteminen on erityisen tärkeää, koska suunnitelman mukaan

suojakerrospaksuus vaihtelee alueen eri osissa. Pohjaveden havaintoputken tulee olla kai-
rauskalustolla asennettu ja rakenteeltaan sellainen, että se soveltuu tarvittaessa
myös näytteenottoon.

ELY-keskus huomauttaa, että pohjaveden pinnan päälle jätettävät suojakerrospaksuudet mi-
tataan aina ylimmästä pohjaveden pinnankorkeudesta, ja tämä vaatimus koskee myös orsi-
vettä. ELY-keskus suosittelee, että arvioidun lähisuojavyöhykkeen ulkopuolisella alueella poh-
javeden pinnan päälle jätettävän suojakerroksen paksuus olisi vähintään neljä (4) metriä, jol-
loin suojakerrospaksuuksien noudattaminen alueella olisi selkeämpää, kuin tilanteessa, jossa
se on 2-4 metriä. Lapin ELY-keskus huomauttaa, että liukuvan suojakerrospaksuuden noudat-
taminen on myös valvonnallisesti haasteellista. Mikäli kuitenkin päädytään noudattamaan
pohjavesialueen ulkopuolisilla osilla kahden metrin suojakerrospaksuutta, erityistä huomiota
tulee kiinnittää ottoalueen korkotasojen merkitsemiseen ja noudattamiseen.

Korot tulee merkitä alueelle näkyvästi ja riittävän tiheästi, jotta alinta ottotasoa ei aliteta mis-
sään tilanteessa. Korot tulee myös tarkistaa riittävän usein, ja kirjata lupaan, miten tämä to-
teutetaan (esim. kuinka usein korot tarkistetaan, korkopaalujen tiheys/välimatka toisistaan).
Korkojen mittauksesta tulee myös pitää työmaapäiväkirjaa, johon merkitään tarkoin ja huolel-
lisesti korkojen tarkistukset.

Jos alueella todetaan pohjaveden pinnanmittausten perusteella olevan suojakerrospaksuutta
vähemmän kuin kaksi metriä ja alueella tehdään täyttöö, tulee täytössä käyttää ainoastaan
samalta alueelta peräisin olevia maa-aineksia. Täyttöön käytettävien ainesten tulee ehdotto-
masti olla puhtaita, ja niiden alkuperä tulee pystyä pyydettäessä osoittamaan.

Toiminnanharjoittajan tulee myös esittää toimet, miten edetään, jos havaitaan, että pohjave-
denpinta (esim. orsivesi) tulee toiminnan yhteydessä vastaan. Toiminnassa tulee siten olla
huolellinen, ja ohjeistaa työntekijöitä, miten tällaisessa tilanteessa toimitaan. Mikäli havai-
taan, että pohjaveden pinnantaso poikkeaa merkittävästi suunnitellusta alimmasta ottota-
sosta, tulee asentaa lisää havaintoputkia, joilla pohjaveden pinnantaso varmistetaan.

Tarkkailu

Hakemuksessa on esitetty pohjaveden pinnankorkeuden ja laadun tarkkailuksi pohjaveden
pinnantason seurannaksi mittauksia alueen pohjavesiputkista neljä kertaa vuodessa ja pohja-
veden laadun seuranta tarvittaessa.

Koska kyseessä on pohjaveden laatua vaarantava toiminta, ja alue on merkittävä vedenoton
kannalta, tulee pohjaveden pinnantason (neljä kertaa vuodessa) lisäksi tarkkailla myös pohja-
veden laatua. Pohjavesinäytteenottoon sertifioidun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin pereh-
tyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet vuosittain kesäkuussa. Tehtävät veden
laadun määritykset ovat vähintään: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus,
alkaliniteetti, sameus, öljyhiilivedyt (C4-C45, kevyet, keskiraskaat ja raskaat jakeet, määritys-
raja 50 µg/l). Määritysmenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tu-
lee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan
taso. Pohjaveden laatua tulee tarkkailla kerran vuodessa.

Pohjaveden laadun ja pintojen tarkkailutulokset tulee toimittaa valvojalle ja Lapin ELY-keskukselle vuosittain sähköisesti. Määritystulosten lisäksi tulee tarkkailuraportista ilmetä näytteenotto päivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrityksen tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi.

Murskaustoiminta

Murskaustoiminta on hakemuksen perusteella tarkoitus sijoittaa suunnitelma-alueelle, mutta pohjavesialueen ulkopuolelle. Lähimmillään alustavasti suunniteltu murskauslaitoksen paikka on suunnitelmakarttojen perusteella n. 55 m etäisyydellä pohjavesialueen rajasta. ELY-keskus huomauttaa, että suunnitelmakartoissa esitettyjen pohjaveden pinnankorkeustietojen perusteella pohjavesi virtaa suunnitelma-alueelta kohti tutkittua vedenottamopaikkaa.

Näin ollen ELY-keskus katsoo, että murskaustoiminnan vaikutukset kohdistuvat luokiteltuun pohjavesialueeseen, ja luokitellun pohjavesialueen välittömään läheisyyteen suunniteltu murskaustoiminta voi aiheuttaa pohjaveden pilaantumisen vaaraa pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 17 §) vastaisesti. Täten ELY-keskus katsoo, että alueen pohjavesiolosuhteet (maa-aineksen laatu ja pohjaveden virtaussuunta) huomioiden pohjavesialueen rajan läheisyyteen sijoitettava murskaustoiminta voidaan rinnastaa pohjavesialueella tapahtuvaan murskaustoimintaan ja toiminnalla tulisi olla ympäristölupa (YSL 28 §). Ympäristöluvassa tulee esittää yksityiskohtaiset lupamääräykset pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Hakijan tulee selvittää, onko koko murskaustoiminta tai esimerkiksi polttoaineiden säilytys ja tankkaustoiminta mahdollista sijoittaa kauemmas pohjavesialueen ulkopuolelle, tai alueelle, jolla pohjaveden pinnan päällä on riittävän paksut ja tiiviit maakerrokset. Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee murskaustoimintaa suunniteltaessa kiinnittää erityistä huomiota pohjaveden suojaustoimenpiteisiin. Seuraavassa on esitetty yleisiä periaatteita murskaustoiminnan sijoittamiseen luokitellulle pohjavesialueelle.

Laitteistojen (murska ja seula) tarvitsema energia tulee ensisijaisesti ottaa sähköverkosta. Suojaus ja alueelle kertyvien vesien hallinta tulee suunnitella koko siirrettävän murskausaseman kohdalle, sekä lisäksi alueille, joilla käsitellään ja säilytetään öljytuotteita (mm. hydraulikkaöljyt, seulat) tai säilytetään tai tankataan työkoneita. Öljyjen tai muiden vaarallisten aineiden pääsy maaperään ja pohjaveteen tulee estää kaikissa tilanteissa.

Suojausratkaisujen tulee olla tiiviitä (esimerkiksi HDPE-kalvo) ja öljyjä kestäviä. Kalvon tekniset ominaisuudet tulee yksilöidä. Rakennettava suoja-alue tulee toteuttaa siten, ettei sinne pääse virtaamaan ympäristön hulevesiä. Tiiviille alustoille kertyvän veden hallinta tulee suunnitella siten, että vedet eivät pääse missään tilanteessa tulvimaan yli. Tässä yhteydessä erityistä huomiota tulee kiinnittää suojausrakenteen reunavallien riittävään korkeuteen ja toimivuuteen. Suoja-altaaseen kertyviä vesiä ei pohjavesialueella voida imeyttää maaperään (YSL 17 §). Suoja-allas tulee varustaa öljynerotuskaivolla, ja lisäksi mahdollisessa ympäristölupahakemuksessa tulee yksilöidä, mihin suoja-altaan kaivosta pumpattavat vedet toimitetaan. Suojausrakenteeseen tulee sijoittaa kaikki koneet ja laitteet sekä öljyt ja polttoaineet tankkauspaikkoineen.

Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvovan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto.

Murskauslaitoksen melun ja pölyn leviämisen estämiseksi murskauslaitos tulee sijoittaa siten, että murskeen varastoalueet ja ottoalueen rintaukset lieventävät melun leviämistä ympäristöön.

Ympäristöön päässeet polttoaineet ja ympäristölle vaaralliset aineet on heti kerättävä talteen. Toiminnanharjoittajalla tulee olla esitettynä säilytyspaikka öljyiselle maa-ainekselle. Jätteiden, ylijäämämassojen ym. sijoittaminen ottamisalueelle ei ole sallittua. Toiminnasta ei saa aiheutua epäsiisteyttä. Jätteitä ei saa polttaa tai haudata. Hyötykäyttöön kelpaava jäte on lajiteltava erilleen ja toimitettava hyödynnettäväksi. Alueella ei myöskään tule varastoida ongelmajätteitä. Toimintajaksojen päätyttyä alue on siistittävä ja alueelta on poistettava koneet ja laitteet. Murskaamolaitteiden, polttoainesäiliöiden ja tankkauspaikan suoja-aitaiden maa-aineksen pilaantuneisuus tulee selvittää aina tarpeen mukaan esimerkiksi, kun laitos siirretään alueelta pois. Mikäli alueella havaitaan öljyä, tulee altaan massat vaihtaa puhtaisiin. Mahdolliset päästöt on välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle. Toiminnan päättyessä suoja-alue tulee jälkihoitaa siten, että suojarakenteet puretaan ja alue palautetaan metsämaaksi. Mahdolliset pilaantuneet maat tulee toimittaa käsittelyyn.

Jälkihoito

Pohjaveden laadun turvaamiseksi jälkihoitotoimenpiteet tulee alueella aloittaa välittömästi, ja avoinna pidetään vain alueet, jotka on kulloinkin toiminnan kannalta tarpeen pitää avoinna. Jälkihoitotoimienpiteissä tulee olla huolellinen ja jälkihoitotoimenpiteet tulee yksilöidä mahdollisessa maa-ainesluvassa. Pohjaveden suojelun kannalta on tärkeää, että asianmukaisin jälkihoitotoimenpitein alueelle aikaansaadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. ELY-keskus katsoo, että ottoalueen vaiheittainen maisemointi on tarpeellista kyseessä olevalla kohteella ja arvokkaan harjualueen vuoksi maisemoinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen sopeutumisessa ympäristöön. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että Hangasselän alueella keskeinen jälkihoitotoimenpide on alueen metsittäminen alueelle tyyppillisillä puuntaimilla. Alueen jälkihoitotyöt ja maisemointi tulee tehdä luvan voimassaoloaikana.

Pintamateriaalina tulee ensisijaisesti käyttää alueen alkuperäistä pintakerrosta. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulisi kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille ennen toiminnan aloittamista. Pintamaat tulee levittää alueelle takaisin alkuperäisessä järjestyksessä.

Kasvillisuuden ja pohjaveden kannalta paras tulos saavutetaan, kun maan ylin orgaanista aineesta sisältävä humuskerros (kuntta) voidaan irrottaa ja levittää takaisin alueella laajoina mattoina. Pintamaiden varastointiaika tulisi olla mahdollisimman lyhyt, sillä pintakerroksen orgaaninen aine hajoaa nopeasti. Soveltuva varastointiaika on korkeintaan 2-3 vuotta. Vaiheistamalla ottaminen ja jälkihoito saavutetaan paras lopputulos.

Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen hyväksyntä, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei

kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Toiminnanharjoittajan tulee pyydettyä pystyä esittämään aineksen alkuperä.

Jälkihoitoa toteutettaessa tulee huolehtia siitä, ettei pohjavesialueella levitettävä pintamateriaali ole liian hienorakeista. Hienorakeinen maalaji vähentää pohjaveden muodostumista ja soveltuu huonosti kasvillisuuden kasvualustaksi. Myöskään karike ja kuorike eivät sovellu pohjavesialueella käytettäväksi. Lupa-ajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoidon toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää toiminnan loputtua, sillä tiivis maaperä läpäisee vettä huonosti ja vähentää siten muodostuvan pohjaveden määrää.

Lapin ELY-keskus pitää hyvänä maisemoinnin vaiheistamista ja suosittelee, että maisemoinnissa ja jälkihoitotöiden suunnittelussa käytetään päivitettyä maa-ainesopasta (*Maa-ainesten ottaminen – opas ainesten kestävään käyttöön*, Ympäristöministeriön julkaisuja, 2020:24).

Johtopäätökset

Lapin ELY-keskus katsoo, että maa-ainesten ottamista suunnitellulta alueelta voi olla mahdollista toteuttaa niin, että siitä ei aiheudu maa-aineslain 3 §:n vastaisia vaikutuksia, mikäli lupa-harkinnassa huomioidaan edellä esitetyt asiat.

Lapin ELY-keskus katsoo, että Hangasselän pohjavesialueella tulee jatkossa pyrkiä siihen, ettei uusia ottoalueita enää avata harjun luonnontilaisiin osiin. Olemassa olevilla ottoalueilla tulee pyrkiä soranoton lopettamiseen ja alueiden jälkihoitamiseen. Lisäksi ELY-keskus katsoo, että nyt haetun 10 vuoden luvan tulee riittää alueen maisemoinnin loppuunsaattamiseksi. Lapin ELY-keskus myös muistuttaa, että luokitellulla pohjavesialueella toimittaessa tulee kaikessa toiminnassa noudattaa erityistä varovaisuutta ja huolellisuutta.

Lapin ELY-keskus katsoo, että murskaustoimintaa varten alueelle on lisäksi haettava ympäristölupa, sillä pohjavesialueella vähäisempäänkin toimintaan on haettava ympäristölupaa, jos toiminta sijoitetaan tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltuvalle pohjavesialueelle ja toiminnasta voi aiheutua pohjaveden pilaantumisen vaaraa (YSL 28 §). Hakemuksen mukaisessa toiminnassa murskausasema on periaatteessa sijoitettu pohjavesialueen ulkopuolelle, rajan läheisyyteen, mutta pohjaveden virtaussuunta huomioiden toiminnan vaikutukset kuitenkin kohdistuvat pohjavesialueeseen, minkä vuoksi ympäristölupa on tarpeen. Lapin ELY-keskus on antanut viereisen kiinteistön maa-aineslupahakemuksesta annetun lausunnon osalta Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle lisäselvityksen (LAPELY/241/2022, 9.3.2022) pohjavesialueella sijaitsevasta tutkitusta vedenottamonpaikasta UP 840 sekä murskaustoiminnan sijoittumisesta pohjavesialueen rajan välittömään läheisyyteen ja siihen liittyvästä ympäristöluvan edellytyksestä toiminnalle. Lapin ELY-keskus katsoo, että samat perustelut pätevät tässä hakemuksessa suunnitellun ottamisen osalta, jossa tutkittu vedenottamonpaikka on vielä lähempänä suunniteltua murskaustoimintaa.

Mikäli Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ei katso ympäristölupaa tarpeelliseksi hakemuksessa esitetyle murskaustoiminnalle, tulee maa-ainesluvassa antaa

murskaustoimintaa koskevat lupamääräykset mm. murskaamon suojarakenteista, jotta toiminnasta ei aiheudu pohjaveden pilaamiskiellon (YSL 17 §) vastaisia vaikutuksia.

Lapin ELY-keskus myös muistuttaa, että toiminnanharjoittaja on aina vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista pohjavesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

Ottamistoiminnan loputtua on pidettävä lopputarkastus. Luvan haltijan on tehtävä maa-ainelain 23 a §:n 1 momentissa tarkoitetun otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus lupaviranomaiselle vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.

Päätökset asiassa pyydetään lähettämään tiedoksi Lapin ELY-keskukselle (MAL 19 §). Lupapäätökseen tulisi merkitä luvan viimeinen voimassaolopäivä. Lupapäätös maa-ainesten ottamisesta tulee viedä myös maa-ainesten ottamisen tietojärjestelmään (NOTTO) Suomi.fi palvelusta löytyvällä sähköisellä ilmoituslomakkeella.

Hakijalle on varattu mahdollisuus vastineen antamiseen lausunnosta. Hakija on antanut lausuntoihin ja mielipiteeseen seuravan vastineen (28.4.2022):

Vastine Lapin ELY-keskuksen, Sallan aluelämpö Oy:n ja Sallan terveystarkastajan lausuntoihin:

Suunnitelmakarttoihin on lisätty arvioidun lähisuojavaoöhykkeen rajausta ja lisäksi tämän lähisuojavaoöhykkeen alueelta pohjaveden suojaerospaksuus muutetaan vastaamaan lausunnossa esitettyä 6m suojaerosta. Napapiirin Kuljetus Oy:n omistaman tilan 732-409-57-5 / Suosora pohjavesialueen ulkopuolisella osalla alin ottotaso on säilytetty loivasti kaltevana aikaisempien suunnitelmakuvien mukaisesti ja suojaerospaksuutena on 2m. Tilan 732-409-96-3 / Ruuhijoki SR II alueella pohjavesialueen ulkopuolella suojaerospaksuus on 4m. Alin ottotaso merkitään maastoon esimerkiksi korkopukein ja paaluin. Korkomerkinnot tarkistetaan aina ennen aktiivisen toimintajakson aloitusta ja myös toiminnan aikana. Alueella täyttöihin käytettävät maat ovat peräisin täältä samalta maa-ainosalueelta.

Ilmakuva näkyvä lammikko ei hakijan tietojen perusteella ole pohjavettä vaan sulamisvesiä. Lammikon kohta on alueella, jossa maanpinnan alin korkeus on noin +267.4 ja se on ympäröivää maanpintatasoa noin 4 metriä matalammalla. Tähän kuoppaan kertyy lunta, jotka sulaa paljon hitaammin kuin ympäröivässä maastossa olevat lumet. Kyseinen ilmakuva on otettu 17.6.2020.

Hakija on asennuttanut suunnitellulle ottoalueelle uuden pohjaveden havainnointiputken tilan 732-409-96-3 / Ruuhijoki SR II alueelle noin 80m pohjoiseen putkesta 1001. Putki on asennettu poraamalla Koillismaan Poraus ja Palvelu Oy:n toimesta, ja siitä havaittu pohjaveden pintataso on ollut 25.4.2022 tehdyn mittauksen perusteella tasolla +263.37. Tällä kohdalla suunniteltu ottotaso on tasolla +270.35. Suojaerospaksuus on siis tällä kohdalla noin 7 metriä. Lausunnossa huomautettu ristiriita hakemuslomakkeen ja suunnitelmakarttojen välillä johtuu hakemuslomakkeesta olevasta kirjoitusvirheestä, oikea korkeuslukema tulisi olla +255.60. Tämä lukema on korjattu hakemuslomakkeeseen ja päivitetty hakemuslomake on liitteenä.

Suunnitelman leikkauskuvilla näkyvää pohjaveden pintatasoa on tämän havainnon pohjalta päivitetty. Pohjaveden pintataso laskee pohjavesialueen ulkopuolella mentäessä kohti pohjoista.

Pohjaveden pintatason tarkkailu tehdään ELY-keskuksen esittämässä laajuudessa eli pintatason havaitaan 4 kertaa vuodessa ja pohjavesinäyte otetaan vuosittain (kesäkuussa).

Siirrettävän murskausaseman sijainti on muutettu lähemmäs uutta pohjavesiputkea, jossa myös suojakerrospaksuutta pohjaveteen nähden on enemmän. Murskauslaitosta ei missään toiminnan vaiheessa sijoiteta pohjavesialueelle. Murskausasemalla tarvittavat voiteluneste- ja polttonestesäiliöt sijoitetaan reunoiltaan korotetulle suoja-alueelle, jonka koko on noin 20 m x 15 m.

Työkoneet pysäköidään tälle suoja-alueella aina, kun ne eivät ole käytössä.

Tällä menettelyllä minimoidaan esimerkiksi ilkivallasta johtuvan polttoainepäästön riskit. Tankkaustilanteessa tapahtuva polttoainepäästö on lähinnä roiske tai ylitäyttö. Koska tankkaaminen suoritetaan valvotusti, on riskin toteutuessa mahdollinen päästö pieni, korkeintaan muutamia litroja.

Suoja-alueen alapuolelle rakennetaan tiivisrakenne, jonka tarkoituksena on estää ennalta haitta-aineiden pääsy maaperään. Suojamateriaalina käytetään bentoniittimattoa (esim. Bentofix NSP 4900).

Suoja-alueen rakennekerrokset ovat seuraavat:

- kantavakerros, murske 0-31 mm 0,25 m
- hiekka 0,25 m
- bentoniittimatto
- tasattu pohjamaa, tarvittaessa käytetään tasaushiekkaa

Maton saumat limitetään vähintään 30 cm. Bentoniittimatto on tehdasvalmistettu pituus- suuntaisesti siten, että se on itseliimautuvaa. Mikäli bentoniittimattoon tarvitsee tehdä ns. jatkosauma, lisätään asennuksen aikana jatkosaumaan bentoniittijauhetta vaadittavan tiiveyden saavuttamiseksi.

Suoja-alueen reunoilla bentoniittimattoa korotetaan n. 25-30 cm ylemmäs, jotta siitä muodostuu allas. Suoja-altaan pohjalle asennetaan salaojaputki, jonka kautta allas pysyy kuivana sadevesistä. Salaoja muuttuu viemäriputkeksi ennen läpivientiä bentoniittimaton lävitse. Läpivienti tiivistetään bentoniittijauheella tai bentoniittipastalla.

Altaan ulkopuolelle asennetaan öljynerotuskaivo, josta purkuputki kuljettaa puhtaan veden pois, imeyttäen sen maastoon ottoalueen pohjoispuolella lähellä ottoalueen rajaa. Purkupaikka ei saa sijoittaa tärkeän ja vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen sisäpuolelle.

Öljynerotuskaivon öljypinta tarkistetaan silmämääräisesti aktiivisen toiminnan aikana vähintään viikoittain. Muutoin öljypinta tarkistetaan kaksi kertaa vuodessa asianmukaisin mittausvälinein. Öljynerotuskaivon tyhjennys suoritetaan tarvittaessa.

Murskausaseman ja suoja-alueen alustava paikka on merkitty ottosuunnitelmakartalle, lopullinen sijoituspaikka sovitaan lupaviranomaisen kanssa ennen maa-ainestenottotoiminnan aloittamista.

Suoja-alueen reunat merkitään maastoon selkeästi, esimerkiksi puupaaluin.

Mahdollisen haitta-ainepäästön tapahtuessa, onnettomuuden torjuntatoimet aloitetaan välittömästi. Murskauslaitoksella on aina käytettävissä imeytysturvetta, johon haitta-aineet pyritään imeyttämään välittömästi. Tapahtuneesta onnettomuudesta ilmoitetaan välittömästi Sallan kunnan ympäristönvalvontaviranomaiselle. Pilaantuneet maa-ainekset kuormataan kaivinkoneella kuorma-autoon ja kuljetetaan niin pian kuin se on mahdollista asianmukaisesti hävitettäväksi.

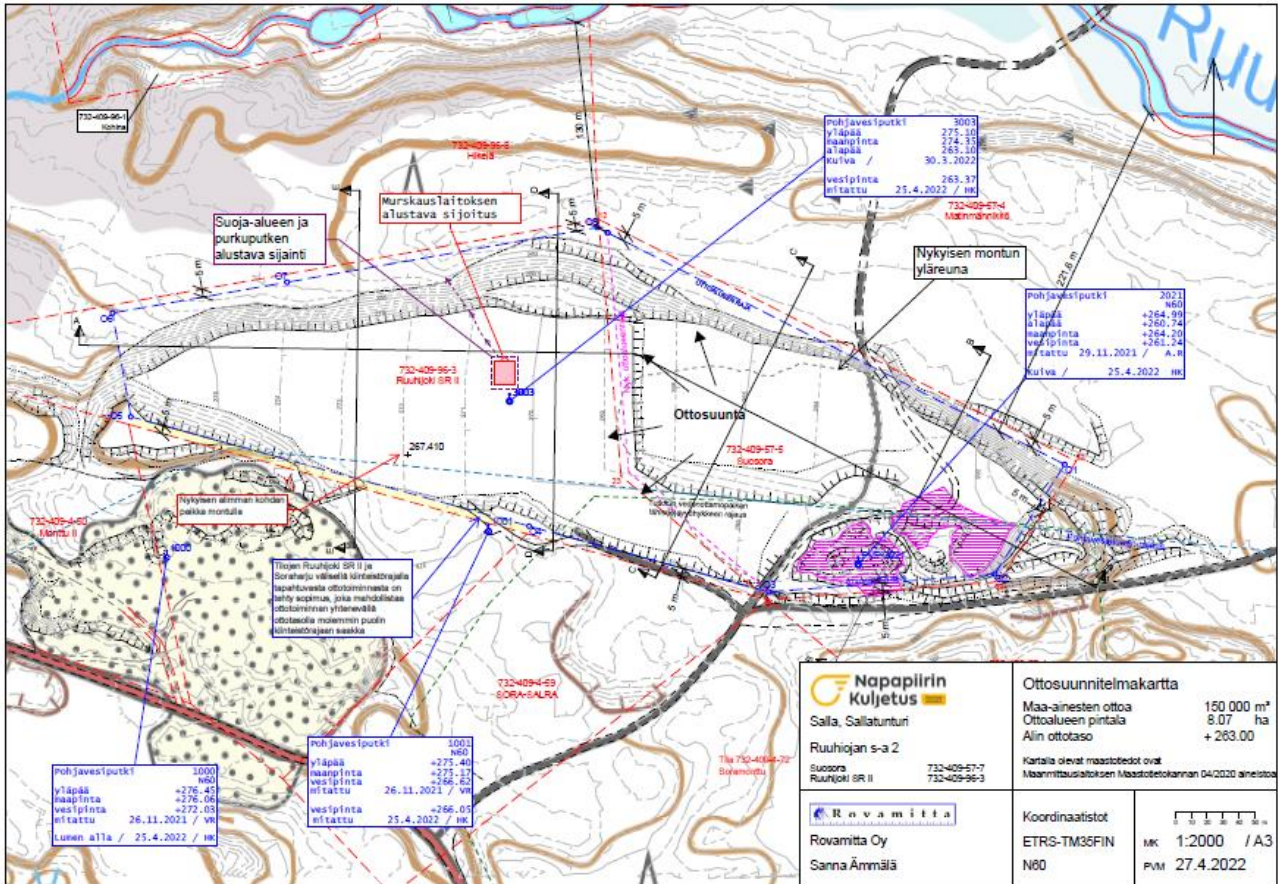
Käytettävät polttoainesäiliöt ovat kiinteästi valuma-altaallisia kaksoisvaippasäiliöitä, joissa sekä letkut että säiliö ovat lukittavia. Toiminta-aikojen ulkopuolisina aikoina alueella ei säilytetä polttonesteitä tai työkoneita. Murskauslaitos on ottoalueella vain murskaustyön tuotantajakson aikana, arviolta noin 1 viikon ajan vuosittain. Murskaamisen tarve voi vaihdella vuosittain ja on mahdollista, että murskaamista ei välttämättä ole kaikkina toimintavuosina.

Kun maa-ainesten ottotoiminta päättyy, nämä suojarakenteet puretaan pois ja maisemoidaan sekä palautetaan alkuperäiseen käyttöön. Kaikki pilaantuneet maa-ainekset toimitetaan asianmukaisesti käsiteltäviksi.

Ruuhiojan maa-ainosalueella on ollut toimintaa jo useita vuosikymmeniä ja tämä on myös havaittavissa paikkatietoikkunan kautta nähtävillä olevista historiallisista ilmakuvista. Ottoalue ei siis sijoitu avaamattomalle ja täysin luonnontilaiselle osalle Hangasharjun arvokasta harjua ja sora-alueen osalta nämä maisemalliset arvot on ns. menetetty. Kun sora-aluetta ottotoiminnan päättymisen yhteydessä maisemoidaan, kiinnitetään huomio siihen, että alueen maisemasta tulisi mahdollisimman luonnollisen näköinen kokonaisuus. Maisemoitavan alueen maasto muotoillaan esimerkiksi hieman kumpuilevaksi ja maaluiskat vaihteleviksi. Hyvin toteutettuna maisemoinnin toimenpiteet turvaavat myös pohjaveden muodostumisolosuhteet ja suojaavat sitä likaantumiselta. Mikäli alue ei metsity luonnollisesti, voidaan alueelle istuttaa alueelle ominaisten puulajien taimia, kuten mäntyä.

Kun kaikki toiminta toteutetaan huolellisesti ja tämän hakemuksen mukaisesti, ei toiminnasta aiheudu pohjaveden ja maaperän pilaantumisen riskiä.

Koska murskausta on alueella vähäisesti (alle 50vrk luvan voimassaolo aikana) ja kun kaikki toiminta alueella toteutetaan huolellisesti ja tämän hakemuksen mukaisesti ja murskauslaitos sijoitetaan pohjavesialueen ulkopuolelle, alueelle jossa suojakerrospaksuutta pohjaveden pintaan on riittävästi (yli 6m), ei hakijan käsityksen mukaan asiassa tarvita erillistä ympäristöpahakemusta.

Kuva 5. Uusi suunnitelmapartta

RATKAISU JA LUPAMÄÄRÄYKSET

Ratkaisu

Napapiirin Kuljetus Oy:lle myönnetään maa-aineslain 4 §:n mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen Ruuhiojan sora-alueelle kiinteistöille Suosora 732-409-57-5 ja Ruuhijoki SR II 732-409-96-3. Lupa myönnetään 150 000 km³ ottomäärälle. Lupa myönnetään hakijan esittämän ottamissuunnitelman mukaisesti sekä seuraavia lupaehtoja noudattaen.

Täytäntöönpanoratkaisu

Lupaa toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta ei myönnetä.

Lupamääräykset

- Ottamislupa myönnetään yhteensä 150 000 k-m³ kokonaisottomäärälle soraa ja hiekkaa. Lupa on voimassa kymmenen (10) vuotta tämän päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. **Luvan viimeinen voimassaolopäivä on 24.6.2032.**
- Ennen ottamistoiminnan aloittamista hakijan on asetettava lupamääräysten suorittamiseksi **26 477,14 €:n suuruinen vakuus** (MAL 12 § ja MAL 21 §). Vakuuden tulee olla voimassa vähintään 1,5 vuotta luvan voimassaoloajan yli, eli 24.12.2033 asti.

3. Ennen toiminnan aloittamista luvanhaltijan on pyydettävä valvontaviranomaista suorittamaan aloitustarkastus, jossa tarkistetaan, että lupaehtojen edellyttämät valmistelevat toimenpiteet on tehty.
4. Ottamisalue on merkittävä maastoon riittävän selvästi vahinkojen estämiseksi. Ottamisalueen reunat tulee luiskata ottamisen edessä 1:1 kaltevuuteen, siten ettei niistä aiheudu vaaraa ihmisille tai eläimille. Vaihtoehtoisesti rinteiden suojaamiseen voidaan käyttää maavalleja tai aita. Ottamisalueen reunat tulee merkitä reunapaaluin ja alueelle tulee asentaa korkomerkkejä. Ottamisalueen merkinnät maastoon tulee olla selvästi näkyviä, kestäviä ja oikein sijoitettuja jotta ne näkyvät koko ottamistoiminnan ajan. Alueen merkinnässä ei saa käyttää lippusiimoja.
5. Alueen korkomerkit tulee asentaa tutkitun vedenottamopaikan lähisuojavyöhykkeen rajalle sekä kiinteistöjen 732-409-57-5/Suosora ja 732-409-96-3 / Ruuhijoki SR II väliselle rajalle 50 metrin välein. Kiinteistölle 732-409-96-3 / Ruuhijoki SR II korkomerkit tulee asentaa 100 metrin välein. Korkomerkinnot tulee tarkistaa aina ennen aktiivisen toimintajakson aloitusta. Korkojen tarkastukset tulee merkitä työmaapäiväkirjaan.
6. Alkuperäisen pintakerroksen kangashumus ja sen alapuolella oleva rikastumiskerros tulee kuoria ja varastoida erikseen ottamisalueen reunoille. Jälkihoidon yhteydessä nämä pintamaat tulee levittää takaisin ottamisalueelle.
7. Toiminta on järjestettävä niin, ettei siitä aiheudu maaperän, pohjaveden tai pintavesien pilaantumista.
8. Alueelle ei saa tuoda muualta maa-aineksia. Mahdolliset maisemointia varten tarvittavat maa-ainekset on hyväksyttävä kunnan ympäristönsuojeluviranomaisella etukäteen.
9. Pohjaveden päälle on jätettävä seuraavat suojakerrokset puhdasta maata:
 - tutkitun vedenottamopaikan lähisuojavyöhykkeen alueella 6 metriä
 - pohjavesialueella ja kiinteistön 732-409-96-3 / Ruuhijoki SR II alueella 4 metriä
 - tilan 732-409-57-5 / Suosora pohjavesialueen ulkopuolisella osalla 2 metriäOttotasa tulee tarvittaessa nostaa, mikäli pohjavesihavainnot antavat siihen aiheutta. Suojaetäisyysvaatimukset koskevat myös orsivettä.
10. Pohjaveden pinnantasa tulee tarkkailla neljä kertaa vuodessa ottoalueelle kairatuista pohjavesiputkista numero 3003 ja 2021.
11. Alueelle asennetuista putkista 3003 ja 2021 tulee tarkkailla pohjaveden laatua. Pohjavesinäytteenottoon sertifioidun tai pohjavesinäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa pohjavesinäytteet vuosittain kesäkuussa. Näytteistä tulee määrittää: lämpötila, haju, maku, happi (mg/l), pH, sähkönjohtavuus, alkaliniteetti, sameus, öljyhiilivedyt (C4-C45, kevyet, keskiraskaat ja raskaat ja-keet, määrittäjä 50 µg/l). Määrittäjämenetelmien tulee olla akkreditoituja tai menetelmien luotettavuus tulee osoittaa muulla tavalla. Näytteenoton yhteydessä tulee havainnoida pohjavedenpinnan taso. Määrittäjätulosten lisäksi tulee tarkkailuraportista ilmetä näytteenottoon käytetyt pohjavesiputket näytteenottopäivämäärä, näytteenottaja, näytteenottotapa, määrittäjänsä tehnyt laboratorio, käytetyt menetelmät sekä niiden mittausepävarmuudet ja akkreditointi. Pohjaveden laadun tarkkailutulokset tulee toimittaa heti niiden valmistuttua ja pinnantason tarkkailutulokset vuosittain valvojalle, Lapin ELY-keskukselle sekä Sallan kunnan vesihuoltolaitokselle sähköisesti.
12. Pohjaveden laadun tarkkailu on mahdollista toteuttaa samalla alueella toimivien toimijoiden yhteisenä tarkkailuna, mikäli toimijat tekevät siitä keskenään sopimuksen. Tieto yhteisestä tarkkailusta tulee toimittaa valvojalle viranomaiselle.
13. Polttonesteiden, voiteluaineiden ja muiden ympäristölle vaarallisten tai haitallisten aineiden käsittely, varastointi ja käyttö alueella on järjestettävä siten, että aineiden pääsy maaperään on estetty. Ympäristölle vaarallisten tai haitallisten aineiden varastointi on sallittua ainoastaan pohjavesialueen

ulkopuolella ja niitä saa varastoida vain alueella käytettäviä koneita varten. Poltto- ja voiteluaineiden sekä ympäristölle haitallisten kemikaalien varastointi toiminta-aikojen ulkopuolella on kielletty. Alueella työskennellessä on öljytuotteiden käsittelyssä noudatettava erityistä varovaisuutta.

14. Polttoaine- ja muiden kemikaalisäiliöiden tulee olla kaksoisvaippasäiliöitä tai ne on sijoitettava tiiviisiin suoja-altaisiin. Suoja-aldaiden tilavuus tulee olla vähintään yhtä suuri kuin säiliöiden tilavuus. Saiveisien pääsy suoja-altaisiin tulee olla estetty. Mikäli suoja-altaaseen kuitenkin pääsee vettä, tulee se käsitellä sinne kertyvän veden laadun edellyttämällä tavalla. Säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavilla sulkuventtiileillä.
15. Toiminnassa tarvittaville voiteluneste- ja polttoainesäiliöille tulee rakentaa toiminnanharjoittajan vastineessa kuvatun mukainen reunoiltaan korotettu suoja-alue, jossa on eristävänä rakenteena bentoniittimatto. Bentoniittimaton tulee olla öljyn kestävä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää reunavallien riittävään korkeuteen ja toimivuuteen. Suoja-alueen tulee olla katettu tai toiminta-aikojen ulkopuolella peitetty, jotta polttoainevuodot eivät pääse huuhtoutumaan ympäristöön. Suojattu alue tulee merkitä selvästi. Työkoneet tulee pysäköidä tälle suoja-alueelle, kun ne eivät ole käytössä. Siirrettävän murskausaseman ja seulan alle tulee rakentaa vastaava suojaus tai suojausmenettelyllä tulee päästä muulla tavalla vastaavaan suojaustasoon.
16. Suoja-altaaseen kertyvät vedet tulee ohjata toiminnanharjoittajan vastineessa kuvatun mukaisesti salaojituksen kautta öljynerotuskaivoon. Bentoniittimaton ja putken liitoskohdan tulee olla ehdottoman tiivis. Öljynerotuskaivosta poistuva vesi tulee johtaa purkuputken kautta alueen pohjoislaidalle lähelle ottoalueen rajaa. Purkuputken tulee kestää öljyä ja siinä tulee olla sulkuventtiili suoja-altaan välittömässä läheisyydessä. Maanäytteenottoon sertifioidun tai maanäytteenottoon hyvin perehtyneen näytteenottajan tulee ottaa purkupaikasta maanäyte viiden vuoden kuluttua toiminnan aloituksesta ja toiminnan päätyttyä. Näytteestä tulee määrittää bensiinijakeet (C5-C10), keskisisleet (>C10-C21), raskaat öljyjakeet (>C21-C40) sekä öljyhiilivetyjen kokonaispitoisuus. Öljynerotuskaivon öljypinta tulee tarkistaa aktiivisen toiminnan aikana viikoittain. Muutoin öljypinta tulee tarkistaa kaksi kertaa vuodessa asianmukaisin mittausvälinein. Öljynerotuskaivo tulee tyhjentää tarvittaessa. Öljynerotuskaivon tarkistukset tulee merkitä työmaapäiväkirjaan. Vaihtoehtoisesti vesi voidaan öljynerotuskaivon jälkeen johtaa umpisäiliöön toimitettavaksi paikkaan, jolla on niiden vastaanotto-oikeus. Umpisäiliön tulee olla materiaaliltaan sellainen, että se kestää öljypitoisia vesiä.
17. Suojaukseen liittyvät rakenteet on esitettävä valvovalle viranomaiselle ennen käyttöönottoa, ja valvovan viranomaisen on hyväksyttävä niiden käyttöönotto.
18. Alueella saa tehdä työkoneille vain välttämättömiä huoltotoimenpiteitä. Huoltopaikan maaperä tulee suojata kuten tämän päätöksen lupamääräyksessä 14 on määrätty murskauspaikan suojaamisesta.
19. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on maa-ainesten ottoalueelle varattava riittävästi imeytysmateriaalia sekä tarvittavaa kalustoa vuotojen leviämisen estämiseksi. Laitteiden läheisyydessä on oltava hätäkytkimet sekä ohjeet menettelystä vuoto- ja tulipalotapauksissa.
20. Jos öljyä tai muuta pohjaveden laatua vaarantavaa ainetta joutuu maaperään, on siitä välittömästi ilmoitettava valvontaviranomaiselle, pelastuslaitokselle ja vesihuoltolaitokselle sekä ryhdyttävä heti toimenpiteisiin vahingon leviämisen ehkäisemiseksi.
21. Vuotoina ympäristöön päässeet kemikaalit, polttoaineet ja muut aineet on sidottava imeytysmateriaalilla ja kerättävä välittömästi talteen. Toimijalla tulee olla etukäteen tiedossa säilytyspaikka öljyiselle tai muutoin pilaantuneelle maa-ainekselle. Tukitoiminta-alueita voidaan onnettomuustilanteissa käyttää lyhytaikaisena pilaantuneiden maiden säilytyspaikkana, kun sulkuventtiili on kiinni. Säilytyksen jälkeen tukitoiminta-alueen maaperän pilaantuneisuus on selvitettävä.

22. Vaaralliset jätteet on pidettävä erillään ja sijoitettava omiin säiliöihinsä tai keräysvälineisiin. Vaaralliset jätteet on säilytettävä niin, että ettei niistä aiheudu vaaraa tai haittaa ympäristölle.
23. Mahdolliset sosiaalituloista tulevat jätevedet tulee kerätä umpisäiliöön ja kuljettaa luvalliseen vastaanottoaikaan.
24. Alueella suoritettavasta murskaustoiminnasta tulee tehdä meluilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle viimeistään 30 vrk ennen toiminnan aloittamisajankohtaa. Murskausta saa meluilmoitusmenettelyllä tehdä yhteensä korkeintaan 50 vrk.
25. Luvan saajan on huolehdittava siitä, että kaikki tämän luvan mukaiseen toimintaan osallistuvat henkilöt, kuten aliurakoitsijat, murskauksen suorittajat sekä ajoneuvojen ja työkoneiden kuljettajat ovat tietoisia annetuista lupaehtoista ja noudattavat annettuja määräyksiä.
26. Ottoalue tulee maisemoida vaihteittain oton edetessä. Alueen ottorintuudet tulee loiventaa rinteiksi. Rinteiden kaltevuus saa olla enintään 1:3. Pintamaat tulee palauttaa alueelle lupamääräyksen nro 5 mukaisesti. Mikäli pintamateriaalia tuodaan alueelle ulkopuolelta, on siihen aina oltava lupaviranomaisen lupa, ja pintamateriaalina tulee käyttää ainoastaan puhtaita maa-aineksia, joista ei kulkeudu haitallisia aineita pohjaveteen. Alueen loppumuotoilu tulee suorittaa siten, että alue sopeutuu ympäröivään maisemaan.
27. Maa-ainesten ottamisen loputtua alue on siistittävä ja sinne pystytetyt rakennelmat purettava. Lupaajan päätyttyä ottamisalueella ei tule olla maa-ainesvarastokasoja lainkaan, sillä ne estävät jälkihoiton toteuttamisen. Tiivistyneet tienpohjat ja varastokasojen pohjat tulee möyhiä ja pehmentää. Alueelle tulee luoda edellytykset luontaiselle taimettumiselle tai sinne istuttaa tai kylvää riittävä puusto alueelle tyypillisiä puulajeja käyttäen. Mikäli alueella ei ole siemenpuustoa, tulee istutus tai kylväminen suorittaa vakuuden voimassa ollessa.
28. Toiminnan loputtua maa-aineksen pilaantuneisuus murskaamolaitteiden, polttoainesäiliöiden ja tankkauspaikan suoja-altaissa tulee selvittää. Aistinvarainen arviointi tulee suorittaa jokaisen tankkauksen, huoltotoimenpiteen ja murskausjakson jälkeen. Pilaantuneet maa-ainekset tulee poistaa ja toimittaa sellaiseen käsittely- tai vastaanottoaikaan, jolla on lupa ottaa pilaantuneita maa-aineksia vastaan.
29. Ottamistoiminnan päättyessä tai luvan umpeutuessa luvan haltijan on pyydettävä valvontaviranomaiselta maa-ainesasetuksen (926/2005) mukaista lopputarkastusta.
30. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen.
31. Luvan haltijan tulee tehdä vuosittain maa-aineslain 23 a §:n mukainen otetun aineksen määrää ja laatua koskeva ilmoitus vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä.
32. Luvan käsittelystä peritään lupahakemuksen vireille tullessa voimassa olleen mukainen tarkastusmaksu. **Tarkastusmaksu on 2640,35 euroa.** Valvontamaksu peritään vuosittain voimassa olevan taksan mukaisesti.

PERUSTELUT

Luvan myöntämisen edellytykset

Ottamistoiminta tai sen järjestely ei ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Hakija on esittänyt asianmukaisen ottamis- ja maisemointisuunnitelman, joten lupa ottamiseen on

myönnettävä. EU:n kaivannaisjätedirektiivi koskee myös maa-aineslain mukaista maa-ainesten ottotoimintaa. Hakija on esittänyt kaivannaisjätesuunnitelman.

Ympäristönsuojelulain 28 §:n mukainen luvanvaraisuus pohjavesialueella ei tule sovellettavaksi hakemuksessa esitettyyn murskaustoimintaan, koska se ei sijoitu tärkeälle tai muulle vedenhankintakäyttöön soveltavalle pohjavesialueelle. Murskaustoiminta hakemuksen mukaisena ei ole myöskään ympäristönsuojelulain 27.1 §:n mukaista yleisesti luvanvaraista toimintaa. Lapin ELY-keskuksen lupahakemukseen antaman lausunnon mukaan pohjaveden virtaussuunta huomioiden toiminnan vaikutukset kuitenkin kohdistuvat pohjavesialueeseen. Lausunto on huomioitu antamalla lupamääräykset pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Täytäntöönpanoratkaisun perustelut

Lupa aloittaa muutoksenhausta huolimatta voidaan maa-aineslain nojalla myöntää perustellusta syytä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi ja jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa. (MAL 21 §)

Perusteltuna syynä toiminnan aloittamiselle luvanhakija on esittänyt seuraavaa: *Maa-aineksia (seulontahiekat ja luiskasorat) tarvitaan alueen tiestön kunnossapidossa.*

Lainsäädännössä tai säännösten hallituksen esityksissä ei ole määritelty tarkemmin perusteltua syytä. Hallintolain (434/2003) 6 §:n mukaisesti (v)iranomaisen on kohdeltava hallinnossa asioivia tasapuolisesti sekä käytettävä toimivaltaansa yksinomaan lain mukaan hyväksyttäviin tarkoituksiin. Perustellun syyn sisällöstä ei ole Korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisukäytäntöä, joten päätöksen tulee noudattaa viranomaisen aikaisempaa ratkaisulinjaa. Sallan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ratkaisukäytännön mukaisesti yrityksen kilpailuetu ei ole lainsäädännön tarkoittama perusteltu syy. Maa-ainekset ovat kuitenkin rakentamiseen ja teiden kunnostamiseen tarpeellisia perushyödykkeitä, joiden saatavuudella voi olla laajempaa merkitystä. Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunnan tai sen alaisten viranhaltijoiden päätöksissä ympertvltk 9.12.2019 § 88, 10.10.2020 Dnro Y/52/2020 ja ympertvltk 27.5.2021 § 67 on myönnetty lupa maa-ainesten ottamiseen muutoksenhausta huolimatta, koska vastaavia maa-aineksia ei ollut saatavilla kymmenien kilometrien säteeltä ja maa-aineksille oli osoitettu uskottava tarve Tässä tapauksessa luvanhakija ei ole kuitenkaan esittänyt maa-aineksille yksilöityjä käyttökohteita ja siten uskottavaa tarvetta. Lisäksi Ruuhiojan sora-alueella on viereisellä kiinteistöllä toisen toiminnanharjoittajan voimassa oleva maa-aineslupa, joten vastaavia maa-aineksia on alueella saatavilla. Siten hakemuksessa ei katsota esitetyn maa-aineslaissa tarkoitettua perusteltua syytä.

Luvanhakija on esittänyt, että lupa maa-ainesten ottoon ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta voidaan myöntää, koska: *toiminnan aloittaminen ja ottotoimien kohdistaminen jo ennestään ottotoiminnassa olleelle alueelle ei tee lupa asian muutoksenhakua hyödyttömäksi.*

Lupaedellytyksiä tulee tarkastella tapauskohtaisesti ja ottaen huomioon toiminnasta aiheutuvat riskitekijät kokonaisuudessaan. Tässä tapauksessa tarkasteltaviksi tulevat erityisesti maa-ainesten oton ja murskaustoiminnan aiheuttamat riskit Hangasselän pohjavesialueen veden laadulle. Hakemuksesta annetuissa lausunnoissa esitetyt tiedot pohjavesimuodostumasta ja sen merkityksestä vedenhankinnan kannalta sekä

toiminnasta mahdollisesti pohjaveden laatuun ja määrään kohdistuvat vaikutukset huomioiden riskien realisoituminen tekisi muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Edellä esitetyistä syistä perustetta toiminnan aloittamiseen muutoksenhausta huolimatta ei ole.

Lupamääräysten perustelut

Yleiset perustelut

Maa-aineslain 11 §:n mukaan aineiden ottamista koskevaan lupaan on liitettävä määräykset siitä, mitä hakijan on noudatettava hankkeesta aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi, jolleivät sanotut seikat käy ilmi ottamissuunnitelmasta.

Lausunnoissa ja muistutuksessa esitetyt asiat, joista voidaan antaa määräyksiä maa-aineslupapäätöksessä, on huomioitu lupamääräyksissä.

ELY-keskuksen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä nro 1, 5, 9-11, 13-17, 25 ja 27. Ympäristöluvan tarve on arvioitu luvan myöntämisen edellytyksissä.

Sallan kunnan terveydensuojeluviranomaisen antama lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 7, 9-11 ja 25. Vesihuoltolaitoksen muistutus on huomioitu lupamääräyksissä 7, 9-11 ja 18.

Lupamääräys 1

Maa-aineslain 10 §:n mukaan lupa ottamistoimintaan myönnetään määräajaksi, enintään kymmeneksi vuodeksi. Lupa on myönnetty sille määräajalle ja kokonaisottomäärälle, joita hakija on esittänyt.

Lupamääräys 2

Vakuudesta on annettu määräys maa-aineslain 12 §:n ja 21 §:n perusteella. Vakuuden suuruuden laskemiseen käytetään voimassa olevaa taksaa. Vakuuden suuruus lasketaan seuraavalla kaavalla:

Otettava maa-ainemäärä x **0,035 euroa/m³** + hiekan, soran ja moreenin ottoon tarkoitettulla ottoalueella, joka sijaitsee tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ottoalueen pinta-ala x **0,44 euroa/m²** + pohjavesialueen ulkopuoleiselta ottoalueelta x **0,22 euroa/m²**. Vakuuden käsittelyn periaatteet ovat päätöksen liitteenä. Haetusta ottoalueesta 15 800 m² sijaitsee tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ja 64 887 m² pohjavesialueen ulkopuolella.

Lupamääräys 3

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 4

Määräys on annettu ulkopuolisten turvallisuuden varmistamiseksi ja vahinkojen ja onnettomuuksien ennalta ehkäisemiseksi. Hakija on esittänyt jyrkkien ottorintuuksien aitaamista tai merkitsemistä lippusiimalla. Lupamääräyksessä huomioidaan lisäksi vaihtoehtoiset tavat, joilla ottoalueen turvallisuus voidaan varmistaa. Lippusiiman käyttö on kielletty siitä poroille ja muille eläimille aiheutuvan vaaran vuoksi.

Lupamääräys 5

Määräys korkomerkkien sijoittamisesta ja tarkistamisesta on annettu, jotta ottotasoa ja alueella vaihtelevia suojaetäisyyksiä pohjaveteen voidaan valvoa.

Lupamääräys 6

Pintamaiden varastoinnista on annettu määräys mahdollisimman hyvän maisemointituloksen turvaamiseksi.

Lupamääräykset 7-12

Määräykset on annettu pohjaveden suojelemiseksi ja valvontaa varten. ELY-keskuksen näkemys tarkkailun toteuttamisesta on huomioitu määräyksiä annettaessa.

Lupamääräykset 13-21

Määräykset öljyjen ja muiden ympäristölle vaarallisten aineiden käsittelystä, varastointiin käytettävien alueiden rakenteista ja suojaamisesta, häiriötilanteisiin varautumisesta sekä toiminnasta mahdollisten päästöjen yhteydessä on annettu maaperän ja pohjaveden suojelemiseksi ja viranomaisten ja vesihuoltolaitoksen tiedonsaannin varmistamiseksi. Toimintaa koskee ympäristönsuojelulain 16 §:n mukainen maaperän pilaamiskielto ja 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Määräykset perustuvat ympäristönsuojelulakiin ja kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen (800/2010) 9 ja 11 §:ään.

Lupamääräykset 22 ja 23

Määräykset vaarallisten jätteiden ja jätevesien käsittelystä on annettu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Lupamääräys 24

Meluilmoituksen tekemisestä on annettu määräys, sillä toiminnasta voi aiheutua erityisen häiritsevää melua. Toiminta ei edellytä ympäristölupaa, mikäli murskaus- ja louhintatyö alueella kestää yhteensä enintään 50 vrk.

Lupamääräys 25

Lupamääräys on annettu tiedonkulun varmistamiseksi kaikille toimintaan osallistuville annetuista lupamääräyksistä. Luvanhaltija on vastuussa lupavelvoitteiden noudattamisesta.

Lupamääräys 26-27

Lupamääräykset on annettu pohjaveden suojelemiseksi ja alueen maisemoinnin toteuttamiseksi niin, että lopputuloksena muodostuu ympäröivään luontoon ja maisemaan sulautuva kokonaisuus, eikä alueesta aiheudu haittaa tai vaaraa siellä liikkuville. Pohjaveden laadun turvaamiseksi on tärkeää, että alueelle aikaan saadaan oton päätyttyä mahdollisimman nopeasti uusi maannoskerros. Arvokkaan harjualueen vuoksi maisemoinnissa tulee kiinnittää erityistä huomiota alueen sopeutumisessa ympäristöön. Maa-ainesten oton päättymisen ja hyväksytyyn lopputarkastuksen jälkeen alue katsotaan metsälain mukaiseksi metsämaaksi.

Lupamääräys 28

Pilaantuneen maaperän puhdistamisvelvollisuus, pilaantuneisuuden selvittämisvelvollisuus ja ilmoittamisvelvollisuus mahdollisesta pilaantumisesta perustuvat ympäristönsuojelulain (527/2014) 133-135 §:iin.

Lupamääräys 29

Määräys on osa valvontaviranomaisen suorittamaa tarkastusmenettelyä, joka perustuu maa-ainesasetuksen 7 §:ään.

Lupamääräys 30

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 13 a §:n perusteella.

Lupamääräys 31

Lupamääräys on annettu maa-aineslain 23 a §:n ja maa-ainesasetuksen 9 §:n perusteella.

Lupamääräys 32

Lupamääräys perustuu maa-aineslain 23 §:ään. Maksua määrättäessä sovelletaan voimassa olevaa taksoa. Voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti Maksu määräytyy otettavaksi esitetyn maa-ainesten kokonaisu-määrän mukaan seuraavasti: Suunnitelmaa kohti 280 euroa, sekä lisäksi hakemuksessa otettavaksi esitettyä maa-aineksen yksikkötilavuutta kohti 0,017 euroa. Yli 50 000 k-m³ oton osalta tilavuusperusteinen maksu on 50 % 0,017 eurosta. Maksuun lisätään naapurien kuulemisesta perittävä maksu, 50 euroa/naapuri ja kunnal-lisesta ilmoituksesta 70 euroa ja lehti-ilmoituksesta 90,35.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Maa-aineslaki (555/1981) 3, 5 - 6, 10 - 13 a, 23 ja 23 a §

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6-7, 16-17, 27-28, 118, 133-135 §

Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (962/2005) 6 -9 §,

Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (379/2008) 4 §

Valtioneuvoston asetus kivenlouhimojen, muun kivenlouhinnan ja kivenmurskaamojen ympäristönsuoje-lusta (800/2010) 9, 11 §

MUUTOKSENHAKU

Tähän päätöksen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on päätök-sen liitteenä. Viimeinen muutoksenhakupäivä on 23.6.2022.

PÄÄTÖKSEN TIEDOKSIANTO JA PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Tämä päätös lähetetään (MAL 19 § 2 mom.)

- Hakijalle

Päätöksen antamisesta ilmoitetaan (MAL 19 § 1 ja 3 mom)

- Julkisella kuulutuksella viranomaisen ja kunnan verkkosivuilla
- Lapin ELY-keskukselle
- Sallan kunnan terveydensuojeluviranomaiselle
- Asian käsittelyn yhteydessä kuulluille asianosaisille

PÄÄTÖKSEN TEKIJÄ

vs. ympäristötarkastaja Kaisa Soppela

DELEGOINTIPÄÄTÖS:

Pelkosenniemen-Savukosken kansanterveystyön kuntayhtymän ympäristöterveyslautakunta 4.11.2021 § 97.

Kaisa Soppela
vs. ympäristötarkastaja
18.5.2022

LIITTEET

Liite 1 Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Liite 2 Valitusosoitus

PELKOSENNIEMEN-SAVUKOSKEN KANSANTERVEYSTYÖN KUNTAYHTYMÄ

Ympäristöterveyslautakunta 26.2.2019 § 14

VAKUUKSIEN KÄSITTELYN PERIAATTEET MAA-AINESLAIN JA YMPÄRISTÖNSUOJELULAIN MUKAISISSA LUPA-ASIOISSA

Vakuuksien käsittelyn periaatteet

Luvan myöntänyt viranomainen tai sen alaiset viranhaltijat huolehtivat vakuuden vaatimisesta, sen suuruudesta ja erääntyvistä vakuuksista. Pääsääntöisesti vakuus vaaditaan kaikilta maa-aineslain (555/1981) ja ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaisesti ja vain erityisestä syystä vakuus voidaan jättää määräämättä.

Vakuuden muodot

1. Yksilöity pankki tai vakuutuslaitoksen antama omavelkainen takaus

- Pääasiallisin ja suositeltavin vakuuden muoto
- Vakuuden voimassaolo: vakuuden tulee olla voimassa kunnes kaikki luvan ja sen määräysten edellyttämät toimenpiteet on tehty ja lopputarkastuksessa hyväksytty. Vakuuden tulee olla voimassa vähintään kaksitoista (18) kuukautta asetetun luvan voimassaoloajan yli, jona aikana tulee tehdä tarvittavat vaatimukset vakuuden voimassaolon jatkamiseksi tai maksamiseksi kuntayhtymälle.

2. Pankkitalletus

- Käytetään lähinnä pienissä yksityisille henkilöille asetetuissa vakuussummissa
- Lisävaatimukset: Allekirjoitettu ilmoitus talletusten panttaamisesta ja kuittaamattomuustodistus pankilta ennen vakuuden hyväksymistä tai vastaavat ehdot tilisopimukseen.

Maa-aineslain mukaiset vakuudet

Vakuus maa-aineslain 11 §:n nojalla määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta (MAL 12 §). Vakuus maa-ainesten oton aloittamiseksi ennen luvan lainvoimaisuutta (MAL 21 §). Maa-aineslain 21 §:n mukaisena töiden aloitusvakuutena ja 12 §:n mukaisena maisemointivakuutena voi olla sama vakuus. Maa-aineslain mukaisien vakuuksien suuruuden määräytymisen perusteista päätetään maa-ainestaksassa.

Ympäristönsuojelulain mukaiset vakuudet

Jätteen käsittelytoiminnan harjoittajan vakuus asianmukaisen jätehuollon, seurannan, tarkkailun ja toiminnan lopettamisessa tai sen jälkeen tarvittavien toimien varmistamiseksi (YSL 59 §). Vakuus ympäristöluvanvaraisen toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta (YSL 199 §).

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus

Maa-aineslupaa koskevan hallintovalituksen saa tehdä

- 1) asianosainen;
- 2) kunnan jäsen;
- 3) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 4) toiminnan sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella toiminnan ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 5) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus sekä toiminnan vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen;
- 6) muu asiassa yleistä etua valvova viranomaisen.

Valitusviranomaisen ja valitusaika

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Isokatu 4, 3 krs, Oulu

Postiosoite: PL 189, 90101 OULU

Sähköposti: pohjois-suomi.hao(at)oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika 30 päivää. **Viimeinen muutoksenhakupäivä on 23.6.2022.**

Valitusaika alkaa päätöksen tiedoksisaantipäivästä, joksi katsotaan seitsemäs päivä siitä, kun päätöstä koskeva kuulutus on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla.

Valituskirja

- Valituskirjelmässä on ilmoitettava
- Valittajan nimi, ammatti, asuinkunta ja postiosoite
- Päätös, johon haetaan muutosta (alkuperäinen tai jäljennös)
- Miltä osin päätöksestä valitetaan ja muutos, joka siihen vaaditaan tehtäväksi
- Muutosvaatimuksen perusteet

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusviranomaiselle ennen valitusajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valitusasiakirjat toimittaa ensimmäisenä sen jälkeisenä arkipäivänä. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Asiakirjat voi toimittaa myös sähköisesti.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään Pohjois-Suomen hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksua 270 €. Tuomioistuinmaksu- laissa (1455/2015) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.